

»Vode, hrane in prostora je za vse dovolj, svet je resnično lep,« je Lenarčičeve spoznanje po preletu sveta

14

13

Primorski dnevnik

GAZA - Po posredovanju ameriške državne sekretarke Hillary Clinton

Dosežen dogovor o prekinitvi ognja

SKGZ - V gosteh Cosolini stavi na sožitje

TRST - Tržaški župan Roberto Cosolini se je v torek udeležil zборa posameznikov Slovenske kulturno-gospodarske zveze.

Na 4. strani

GORICA, DEVIN - Slovenske ustanove Tri predsednice pozivajo k skupnemu razmisleku

Uslužbenci pa zahtevajo odločnejše nastope slovenskih predstavnikov

GORICA, DEVIN - Iz Feiglove knjižnice v Gorici prihaja poziv predsednic Glasbene matic, Slovenskega stalnega gledališča in Narodne in študijske knjižnice, ki vabijo vse ustanove k skupnemu razmisleku o njihovi prihodnosti. Gostje klepetalnice Goriškega loka so obravnavale sedanj težki položaj, med pogovorom z občinstvom pa sta izstopali potrebi po reorganizaciji posameznih ustanov in posodobitvi celega sistema slovenskih organizacij.

Na srečanju v Devinu pa so zaposleni v slovenskih poklicnih ustanovah povedali, da pričakujejo odločnejše nastope izvoljenih političnih predstavnikov in predsednikov krovnih organizacij. Od njih in od upraviteljev manjšinskih ustanov tudi pričakujejo da

ob ostrih varčevalnih ukrepih na koži zaposlenih predstavijo tudi jasne načrte, ki naj zagotovijo obstoj in kakovosten razvoj poklicnih ustanov Slovencev v Italiji.

Na 3. in 12. strani

GAZA - Izrael in palestinsko gibanje Hamas v Gazi sta po osmih dneh obstreljevanj dosegla dogovor o prekinitvi ognja. Prekinitev ognja je začela veljati ob 20. uri po srednjevropskem času, je v Kairu skupaj z ameriško državno sekretarko Hillary Clinton objavil egipčanski zunanj minister Kamel Amr. Obe strani uradno še nista pojasnili podrobnosti dogovora, se je pa do vsebine že dokopala ameriška tiskovna agencija AP. Izrael bo tako glede na dogovor končal z vsemi vojaškimi aktivnostmi proti Hamasu na območju Gaze, palestinski borci pa bodo prenehali z raketenimi napadi na cilje v Izraelu. Če bo prekinitev ognja zdržala 24 ur, bo Izrael odprl meje z Gazo in omogočil lažji prehod oseb in tovora.

Na 11. strani

Genova, Ravenna in Trst proti Benetkom?

Na 2. strani

Slikarki Meini Schellander koroška kulturna nagrada

Na 3. strani

Že 2700 vpisanih na primarne volitve na Tržaškem

Na 5. strani

Delavec se je opekel v štandreški tovarni

Na 12. strani

Goriška delegacija v Rimu »reševala« Trgovinsko zbornico

Na 12. strani

POSVET O ANDRIĆU

Hudič v knjigah

DRAGO JANČAR

Ivo Andrić v svoji knjigi različnih zapiskov in impresij »Znamenja ob poti« (»Znakovi pored puta«), ki je nekakšna njegova knjiga modrosti, opisuje trgovskega pomočnika iz Višegrada, človeka »nezdravo rdečih lic in temnih oči krotkega in nemirnega pogleda«. Človek ves dan dela, ne kadi, ne pije, ne mara za ples, ne gleda za dekleti. Njegova edina strast sta branje in premisljevanje. Pravzaprav vsako noč premišljuje o eni sami temi: kako bi bilo mogoče odpraviti vse škode, nerede, poškodbe, krivice in izgube v družbi in naravi ali jih vsaj kanalizirati, tako da bi življene postal urejeno in pregledno kot ravno in obdelano polje, da bi bilo vse v njem mogoče predvideti, izračunati in obrniti v prid družbe.

Na tega Andrićevega trgovskega pomočnika sem se spomnil, ko sem v nekem časopisu prebral, da je v Bosni in Hercegovini izbruhnila polemika o pisateljevi literaturi.

NADALJEVANJE NA 10. STRANI

PRODUKTIVNOST Podpisali sporazum, CGIL proti

RIM - V palači Chigi se je včeraj zaključilo srečanje med vlado, predstavniki sindikatov in delodajalcev o vprašanju produktivnosti. Vsi so podpisali dogovor, razen sindikata CGIL, ki tu di ni sodeloval na tiskovni konferenci. Predsednik vlade Mario Monti je izrazil željo, da bi sindikat CGIL po razmisleku prav tako pristal na dogovor. Ne gre za to, da bi si moral CGIL premisliti, temveč za ocenjevanje, za katero ima na razpolago ves čas, je dejal Monti.

Na 11. strani

Sant'Anna
Impresa Trasporti Funebri

T Pogrebno podjetje ...v Trstu od leta 1908

Več kot stoletje nudimo pogrebne storitve in prevoze na tržaškem območju, v Italiji kot tudi v inozemstvu.

Devin-Nabrežina 166 - Trst
Ul. Torrebianca 34
Ul. dell'Istria 129
Prosek 154 - Trst
tel. 040 630696
Usluge na domu

Draguljarna Skerlavai
POSEBNA RAZPRODAJA ur in srebrnine (do 70%) na zalogi
Trst, Ul. Battisti, 2
Tel. 040-7606012

Gostilna s prenočišči Čendak POD SLAVNIKOM
Idealno za praznovanja!
Divjačinske in druge domače specialitete
Domači ravioli z jurčki, pečenka divjega prašiča s prilogom, njoki s srnjakom, pečenka jelena s prilogom in druge dobrote
POSUSITE MEDVEDJE KOSILO

Podgorje 1
Izvoz Kastelec - Socerb
+386 5 687 01 70,
podslavnikom@gmail.com
PONEDELJEK IN TOREK ZAPRTO
MEDVEDJE JEDI SAMO PO PREDHODNEM NAROČILU!

21122

9 771124 666007

PRISTANIŠČA - Poziv podžupana Ravenne za srečanje upraviteljev treh mest

Skupna fronta Ravenne, Trsta in Genove proti Benetkam?

RAVENNA - Podžupan Ravenne Gainantonio Mingozzi je tržaškega župana Roberta Cosolinija in genovskega podžupana Francesca Oddoneja ter odbornika Stefana Berninija pozval, da bi se v kratkem sestali v Ravenni in se dogovorili za skupno akcijo treh mest po odločitvi poslanske zbornice, da pristanišči v Benetkah odobri 100 milijonov evrov za »ne povsem točno določen načrt za logistično platformo«. Ob tem je Mingozzi poudaril, da se strinja z zaskrbljenostjo, ki so jo s tem v zvezi izrazili deželna uprava Ligurije in občinski upravi v Genovi ter Trstu. Dejal je še, da ta hipotetični načrt predstavlja veliko konkurenco za pristanišča v treh mestih in da je zato dobro, da pride do hitrega skupnega odgovora, pa čeprav so v Benetkah zagotovljali, da gre le za terminal, ki bo v nekakšno podporo za načrt Mose. »Ne vem na kakšen način sta povezani logistika in poplavljjanje morja,« je še pikro pripomnil.

Podžupan Ravenne je še povedal, da so nekateri parlamentarci, med katerimi je tudi senator iz Ravenne Vidmer Mercatali, že napovedali, da bodo skušali v senatu z ustreznim amandmajem spremeniti sklep, ki ga je sprejela poslanska zbornica. »Na vsak način pa je logistična platforma, ki stane več kot dve milijardi evrov, in naj bi jo postavili v morju pred Benetkami, imela pa naj bi komercialno funkcijo v režimu proste cone, nesprejemljiva za preostali jadranski in tirenški pristaniški sistem, ki poskuša z lastnimi sredstvi storiti vse, kar je mogoče na področju investicij in tehnologij,« je v pozivu na srečanje še zapisal Mingozzi.

V »boju proti Benetkam naj bi se spustil tudi Trst s svojim pristaniščem

Podeljene letošnje nagrade netko

LJUBLJANA - Na GZS so sinoči podeli letošnje slovenske spletne oskarje, nagrade netko za najboljšo poslovno in upravno spletne stran. Netko sta poleg zmagovalcev v sedmih kategorijah dobili še agencija leta - to je postal ekipa podjetja Enki, najboljša spletne stran po izboru uporabnikov pa je tokrat www.najdi.si. Kot so sporočili iz Gospodarske zbornice Slovenije (GZS), je nagrada v kategoriji Mobilne aplikacije, ki je bila letos predstavljena prvič, osvojila ekipa podjetja Zaki z mobilno aplikacijo 3volutiongame. V kategoriji Predstavitev podjetij in korporativno komuniciranje je nagrada prejela stran Zavarovalnice Triglav www.triglav.eu, katere izvajalec je podjetje Klika. V kategoriji Digitalni nastop državne in javne uprave je nagrada stran supervizor.kpk-rs.si, v lasti in izvedbi Komisije za preprečevanje korupcije.

Med mediji in informativni portalni je najbolj prepričala spletne stran www.visitljubljana.com, v lasti Turizma Ljubljana in izvajalca Innovatif. Med spletnimi storitvami je zmagača stran www.primavoda.si, v lasti javnega podjetja Vodovod-Kanalizacija in v izvedbi družbe Enki.

V kategoriji Producenci in blagovne znamke je nagrada prejela stran www.itak.si, katere lastnik je podjetje Telekom Slovenije, izvajalec pa RenderSpace. Netko za najbolj prijazno spletne vsebine za otroke je prejela stran javnega podjetja Vodovod-Kanalizacija www.primavoda.si, katere izvajalec je podjetje Enki. Nagrada netko podeljuje Združenje za informatiko in telekomunikacije pri GZS v sodelovanju z Centrom za varnejši internet Safe-si.

LJUBLJANA - Predsednik okrožnega sodišča Panjan o sodbi v zadevi Balkanski bojevnik

Sodišče mora razsoditi, ne obsoditi

Opozoril je na nekooperativnost srbskega sodišča in obsežnost zadeve - Spregovoril je tudi o stališčih »samooklicanih strokovnjakov«

Anton Panjan

LJUBLJANA - Obsežnost zadeve in v določenem obdobju nekooperativnost srbskega sodišča sta bila glavna razloga za to, da je sodišče šele pred kratkim odločilo o zakonitosti dokazov v zadevi Balkanski bojevnik, je včeraj povedal predsednik Okrožnega sodišča v Ljubljani Anton Panjan. Ocenil je, da je bila reakcija javnosti na torkovo oprostilno sodbo legitimna, za manj legitimna pa je ocenil stališča »samooklicanih strokovnjakov«, ki so namigovala na domnevno podkupovanje in na hišne preiskave pri predsedniku sodnega senata. Poudaril je, da sodišče nima niti najmanjšega indica, da bi se zgodilo kaj takšnega, čeprav so navede preverili tudi pri kriminalistih.

Ob tem je Panjan pojasnil, zakaj je sodišče potrebovalo toliko časa za odločitev o zakonitosti pridobljenih dokazov, ki naj bi bila tudi ključna za kasnejšo oprostilno sodbo. Kot je dejal, sta razloga povezana z dvema segmentoma; prvi je izjemna obširnost zadeve, drugi pa nekooperativnost srbskega sodišča v določenem obdobju. Pojasnil je, da je sodni senat od srbskega sodišča zahteval potrebno dokumentacijo že novembra lani, v celoti pa jo je prejel šele 23. oktobra letos. O vprašanju zavarovanja oz. zapleme premoženja je povedal, da sodišče to lahko odredi, če ima za to ustrezni predlog. Takšnega predloga ni bilo. Prav tako sodišče ni moglo odločati o priporu za v torek obsojenje, saj tožilstvo pred razglasitvijo sodbe ni podalo takšnega predloga, je pojasnil Panjan.

Sicer pa je lahko po njegovih besedah »tudi oprostilna sodba uspeh sodišča«, še posebej v zgodbah, v katerih se obravnava za vržna dejanja. Poudaril je, da je pravni standard, povezan z zako-

nitostjo dokazov, v Srbiji in Sloveniji različen. »V Srbiji so dovolj razlogi za sum, v Sloveniji utemeljeni razlogi za sum,« je pojasnil. Sodni senat pa je moral dovoljenost dokazov presojati po slovenski in ne po srbski zakonodaji. Panjan je še poudaril, da je naloga sodišča, »da razsodi in ne da obsodi«. Učinkovitosti sodstva po njegovih besedah ni mogoče ocenjevati po tem, ali je nekoga obsodilo ali ne, prav tako ne gre skozi obsodilne sodbe ocenjevati delovanja pravne države. Kot je prepričan predsednik sodišča, je oprostilna sodba celo »veliko večji garant za delovanje pravne države kot obsodilna sodba«.

Komentiral je tudi stališče nekdanjega predsednika protikorupcijske komisije Draga Kosa, da je Slovenija zaostala v razvoju v boju proti najhujšemu kriminalu. »Ne razume, ker nima izkušenj. On ima izkušnje iz sojenja nogometnih tekem, ne pa iz tega sojenja. To je tako zahteven proces, da ga ne more kdor koli komentirati. Ima sicer pravico, toda eno je kritika, drugo je kritizerstvo,« je o Kosovih izjavil povedal Panjan.

Predsednik vrhovnega sodišča Branko Masleša pa se je obrenil ob včerajnjo izjavo ministra za pravosodje in javno upravo Senka Pličaniča. Ta je na novinarski konferenci po seji vlade med drugim poudaril, da je tudi ta primer pokazal, da slovensko sodstvo »ni tako učinkovito, kot bi moralo biti«. Izjave ministra so po očeni Masleša neposreden vpliv na sodstvo in kažejo »na popolno ne razumevanje načela delitve oblasti«. Masleša je še pozval, naj se okoli postopka v zadevi Balkanski bojevnik »strasti umirijo«. Prah se bo poleg, postopek pa se bo nadaljeval na višjih sodnih instancah.

Protest pred Rotovžem zaradi izvolitve Kanglerja za državnega svetnika

MARIBOR - Mariborski župan Franc Kangler je bil izvoljen za državnega svetnika. Svoj glas mu je namenilo 25 od 38 volitorjev. Pred Rotovžem, kjer so potekale volitve, se je medtem zbralo več sto ljudi, ki so Kanglerja pozivali k odstopu z županske funkcije. Pred petimi leti je bil v 3. volilni enoti s sedežem v Mariboru za svetnika izvoljen Drago Žura, ki je kandidiral tudi rotovž.

Še pred volitvami so iz Kanglerjevega kabineta sporočili, da je Kangler že v času kandidature večkrat javno in jasno povedal, da se v primeru izvolitve za državnega svetnika že vnaprej odpoveduje imuniteti za čas celotnega mandata. Kot so navedli, so namreč številni mediji kot razlog za njegovo kandidaturo navajali imuniteto.

KOPER - Proti znižanju RTV prispevka TV Koper-Capodistria s protestnim videospotom

KOPER - Zaposleni v regionalnem RTV centru Koper - Capodistria so po objavi vladne namere o 10-odstotnem znižanju rtv-prispevka posneli videospot, v katerem so poudarili pomen štirih programov regionalnega RTV centra in posledice, ki bi jih poslušalci in gledalci občutili za ceno skodelice kave. Videospot so posneli z lastnimi sredstvi in v svojem prostem času. Podprtih pa so jih tudi znani Primorci iz sveta glasbe, gospodarstva, kulture, športa in družbenega življenja.

Posebnost spota s simboličnim sporočilom Za ceno skodelice kave/Per il prezzo di un caffè je tudi ta, da je dvojezičen in tako odseva naravnost štirih programov regionalnega RTV centra Koper Capodistria. Sodelavci v centru pa so si v teh dneh nadeli priponko s sliko prevrnjene skodelice kave, ki simbolično zaokroža sporočilnost protesta, so sporočili iz regionalnega RTV centra Koper - Capodistria. Vlada je namreč napovedala, da

bo v prihodnjem letu znižala rtv-prispevki za 10 odstotkov. S tem bi go spodnjstva mesečno privarčevala 1,2 evra, kar pa za Radiotelevizijo Slovenija (RTVS) pomeni okoli devet milijonov evrov. Vodstvo RTVS je v obravnavo programskemu svetu že poslalo predlog programsko-produkcijskega načrta za prihodnje leto, ki pa zmanjševanja sredstev za koprski regionalni center ne načrtuje. V obravnavo so namreč poslali predlog, ki ne predvidi 10-odstotnega znižanja rtv-prispevka, saj zakon o izvrševanju proračuna za leto 2013, ki znižuje prispevek, še ni bil potrjen v DZ.

Ob tem je vodstvo RTVS prijstojnemu ministrstvu in vsem poslanskim skupinam posredoval predlog dopolnila k členu predloga zakona o izvrševanju proračunov za leti 2013 in 2014, po katerem bi prispevek prihodnje leto ostal na nespremenjeni ravni. Proti znižanju prispevka protestira tudi svet delavcev RTVS.

LITERATURA - Nagrada Skupine Mladinska knjiga

Za modro ptico 5 del

Izbrali so jih med 25 prispevimi deli, ki se potegujejo za nagrado za najboljši mladinski roman

LJUBLJANA - Za drugo nagrado modra ptica, ki jo Skupina Mladinska knjiga tokrat podeljuje za najboljši mladinski roman, so nominirana dela Kam je izginila Brina? Tadeja Goloba, Reševanje plavolask Mihe Mazzinija, Skoraj kot v filmu Vinka Möderndorferja, Kar ne ubije Cvetke Sokolov ter Taša Irene Velikonja. Dobitnika nagrade bodo razglasili januarja.

V Golobovem romanu Kam je izginila Brina? se ob njeni detektivski zgodbi bralcu razkriva vsakdanja dinamika ljubeče družine, v kateri ne manjka drobnih prepirov in tipičnih zagat, s katerimi se srečujejo starši in otroci sodobnega časa. »Vse to Golob zapakira v prepričljivo, sočno in humorino prvoosebno pripoved, ki zabava tudi odraslega bralca,« piše v utemljitvi nominacije.

Po pisanju žirije pa je Mazzinijev fantazijski roman za mlajše mladoštne Reševanje plavolask posrečeno zamenjal grajske labirinte s podzemnimi garažami in okorele duhove z nevarnim bogataškim napuhom ter jih skupaj z barbikastimi plavolaskami brez predvodov pravično postrojil v anonimno čredo.

Möderndorferjev roman Skoraj kot v filmu priča o hudi nesreči, ki otroka doleti ob razpadu družine. Slednjega izkusi tudi glavni junak zgodbe. A kot je zapisala žirija, razpad družine v romanu poleg čustvenega opustošenja k sreči približe tudi nekaj dobrega in s tem upanje, da v življenju vse le ni tako hudo.

Roman Kar ne ubije podpisuje Cvetka Sokolov. Avtorica v njem brez predvodov in obenem stvarno predstavlja blematiko spolne zlorabe. Bralec opisuje neznosno dilemo 16-letnika, ki se stopnjuje vse do končnega razkritia. »Pisateljici se je posrečila komunikativna zgodba, ki daje mislit še dolgo po zadnji piki na i,« piše v utemljitvi.

Peta nominiranka pa je Irena Velikonja. Skozi pripovedi tri tretji fantov se v romanu Taša počasi lušči resnica o ledeni kraljici Taši, ki v otroštvu ni bila deležna ljubezni in zna zdaj le z zlobno in zmedenim občutkom erotične premoči sekati pred seboj, kar pa je lahko na koncu skrajno nevarno za vse.

O letošnjih nominirancih je odločala žirija, ki so jo sestavljali predsednica Alenka Veler ter člani Andrej Ilc, Pavle Učakar, Zdravko Duša in Bojan Švigelj. Na natečaj je letos prispevilo 25 romanov 18 avtoric in sedmih avtorjev. Kot je povedala Velerjeva, so člani žirije med prispevimi romanji pričakovali nekoliko več žanrskih del, ki so med mladimi najbolj bračna. Na razpis je takih del prispevilo zelo malo in še ta niso dosegla dovolj visoke kakovostne ravnin, da bi jih uvrstili med nominirance. Velerjevi se zdi zanimivo, da je lani na natečaj prispevilo kar dvakrat več del. Ob tem se je pojavilo vprašanje, zakaj je letos prispevilo zgorj 25 del, ko pa izjemno veliko avtorjev v Sloveniji piše mladinska dela, marmolija je tudi nagrada. Na koncu so žiranti razlog našli v tem, da je za mladino »pravzaprav zelo težko pisati«. (STA)

DEVIN - Skupščina zaposlenih v slovenskih poklicnih ustanovah

Potrebni jasni načrti za obstoj in kakovosten razvoj ustanov

DEVIN - Vest, da je proračunska komisija italijanske poslanske zbornice sklenila, da bodo slovenske kulturne ustanove in organizacije v letu 2013 dobile enake državne prispevke kot v letu 2011 (okrog 5,3 milijona evrov), je razveseljiva, a ta obljuba nikakor ne rešujejo dramatičnega položaja, v katerem so se znašle kulturne ustanove Slovencev v Italiji: ker sklep ni definitiven, ker se nanaša na prihodnje leto in ne zagotavlja, da bodo državna sredstva res nakazana. Predvsem pa zato, ker je na desetine uslužbencev še vedno brez plač, v dopolnilni blagajni ali pa prejema plačo, ki je na podlagi solidarnostnih pogodb, nižja. V prihodnjih tednih se jim bodo žal pridružili novi. Denarja za leto 2012 še ni (!), nekatere ustanove so brez likvidnih sredstev, druge životarijo z bančnimi posojili.

Zaposleni zato pričakujejo odločnejše nastope izvoljenih političnih predstavnikov in predsednikov krovnih organizacij. Od njih in od upraviteljev manjšinskih ustanov tudi pričakujejo, da ob ostrih varčevalnih ukrepih na koži zaposlenih, predstavijo tudi jasne načrte, ki naj zagotovijo obstoj in kakovosten razvoj poklicnih ustanov Slovencev v Italiji. Ustanov, ki ne bogatijo samo manjšinskega življenja, temveč celotno obmejno stvarnost: za njihov obstoj bi se zato morali zavzeti tudi deželni in državni upravitelji, tako v Italiji kot v Sloveniji. V prvi vrsti Dežela Furlanija Julijska krajina, ki uživa ravno zaradi manjšin, ki živijo na njenem ozemlju, posebno upravno avtonomijo in državno pomoč.

To so glavna stališča, ki so v torek zvečer prišla na dan na skupščini (tokrat je potekala na sedežu devinskih pevskih zborov), na kateri so se ponovno zbrali moški in ženske, ki delajo v slovenskih ustanovah in organizacijah. Zaposlene skrbi predvsem pomanjkanje poglobljene analize položaja, v katerem se je znašla slovenska skupnost v Italiji, a tudi vsakršne vizije, na podlagi katere bi skupaj gradili njeno prihodnost.

Danes bo delegacija zaposlenih obiskala dijake tržaških višjih šol, ki so se v teh dneh odločili za samoupravo; ob 12. urji jih bo na liceju Franceta Prešerna predstavila položaj v slovenskih ustanovah.

Zaposleni v slovenskih ustanovah od političnih predstavnikov, krovnih organizacij in javnih upraviteljev ter še posebej Dežele FJK odločnejše zavzemanje za rešitev krize

KROMA

KOROŠKA - Glavna deželna kulturna nagrada za leto 2012

Dobitnica Meina Schellander

Slovenski slikarki, ki ustvarja na Dunaju, bodo nagrado izročili 13. decembra - MePZ Danica iz Šentprimoža v Podjuni koroški zbor leta

CELOVEC - Koroški Slovenci oz. Slovenke še naprej zbirajo prestižne nagrade na področju kulture v Avstriji. Po Maji Haderlap, ki je lani za svoj roman prvenec Angel pozabe prejela prvo nagrado na literarnem natečaju Ingeborg Bachmann in nato še vrsto mednarodnih priznanj, so v torek v Celovcu sporočili, da bo letosno kulturno nagrado dežele Koroške prejela slikarka Meina Schellander iz Bilčovsa. Vročitev 14.000 evrov vredne nagrada bo 13. decembra v okviru slovesnosti v Osojah ob Osojskem jezeru.

66-letna umetnica, ki prvenstveno ustvarja na Dunaju, v pogovoru za Slovenski spored ORF nagrade ni hotela konkretno komentirati, je pa dejala, da je kritična do trenutne deželne politike na Koroškem in da je njen odnos ambivalenten. Več o nagradi bo povedala, ko bo imela v rokah odločitev in utemeljitev komisije za podelitev deželnih kulturnih nagrad, je pa pristavila slikarka. Težišče njenih del je namenjen javnemu prostoru. Komisija za deželne kulturne nagrade je

Meina Schellander

nagradiла tudi Majo Haderlap, ki bo prejela 6000 evrov vredno častno nagrado za literaturo, pospeševalno nagrado za filozofske in družbene vede pa je komisija namenila zgodovinarki Lisi Rettl.

Mešani pevski zbor Danica iz Šentprimoža v Podjuni

Le nekaj dni prej so se koroški Sloveni lahko veselili še ene lepe nagrade. V odmevnem natečaju, na katerem je sodelovalo nad sto zborov iz vse Koroške, je strokovna žirija v soboto prvič izbrala

koroški zbor leta. Naziv je osvojil slovenski Mešani pevski zbor Danica iz Šentprimoža v Podjuni, pri malih skupinah pa je prvo mesto zasedel Kvintet Foljet Hartman.

DEŽELA - Demonstracija pred sedežem deželnega sveta, kjer se je včeraj začela razprava

Cgil proti zdravstveni reformi

Pred sedežem deželnega sveta je protestiralo več kot 200 ljudi

TRST - Več kot dvesto ljudi se je včeraj dopoldne zbralo pred sedežem deželnega sveta v Trstu in glasno demonstriralo proti zdravstveni reformi deželnega predsednika Renza Tonda, o kateri se je včeraj začela razprava v deželni skupščini. Protest je priredil deželni sindikat Cgil, po mnenju katerega reforma sploh ne bo izboljšala zdravstvenega sistema.

Spomnimo naj, da predvideva načrt deželne vlade med drugim zmanjšanje števila zdravstvenih podjetij in nastanek treh velikih bolnišniško-univerzitetnih podjetij (Trst-Gorica, Videm in Pordenon). Poleg tega postavlja reforma po mnenju sindikata na isto raven javno in zasebno zdravstvo. Javno zdravstvo bo skratka izginilo, pravijo. Kakovost ponudbe oziroma zdravstvenih storitev se bo krepko zmanjšala, od tega pa bodo imeli največjo korist zasebniki.

Kot je še poudaril deželni tajnik sindikata Cgil Franco Belci, »to je slepa reforma, ki zasleduje samo krčenje finančnih sredstev in se ne ozira na prihodnost«.

SMUČANJE - FJK
Začetek sezone 8. decembra, če bo sneg ...

VIDEM - Letošnja smučarska sezona se bo v deželnih smučarskih središčih začela 8. decembra, če bodo seveda snežne razmere to dopuščale, trajala pa bo do 1. aprila 2013 z izjemo smučišč na Žlebeh, ki bodo do 1. maja odprta tudi ob končnih tedna v aprilu. Cena dnevne smučarske vozovnice znaša 35 evrov, do 2. decembra pa poteka tudi prodatajna najrazličnejših sezonskih vozovnic po znižanih cenah.

V Promoturovih središčih, in sicer na Trbižu, Na Žlebeh (skupaj s Kaninom), v Ravasclettu-Zoncolanu, Saurisu, Forni di Sopra in na Piancavallu so proge vseh težavnostnih stopenj za vse okuse v skupini dolžini 133 kilometrov s 74 smučšči. Letos je povsod nekaj novosti, glavno pa nedvomno predstavlja povzava med Florjanko in Višarjam, kjer bo sedežnica v kratkem nared.

Vse je torej pripravljeno za začetek sezone, manjka samo še sneg.

DEŽELA FJK

Nasilje nad ženskami stalno narašča

TRST - Vsaka tretja ženska v Furlaniji-Juliji krajini je žrtev nasilja. To izhaja iz podatkov, ki jih je včeraj predstavila deželna komisija za enake možnosti ob svetovnem dnevu proti nasilju nad ženskami. Nasilje nad ženskami pa po teh podatkih zaskrbljujoče narašča. Tako so v letskem letu v Italiji našeli 127 ubojev žensk, do katerih je v veliki večini primerov prišlo med domačimi stenami, letos pa je bilo ubojev žensk že sto. Kot je poudarila predsednica Santina Zannier deželna komisija za enake možnosti zahteva tako od institucij kot od državljanov, da bi se to nasilje zmanjšalo.

Zato so tudi pripravili letak, ki skuša s svojim kulturnim sporočilom poudariti pomen spoštovanja ženskega dostojanstva. Z lepaki z geslom »Tišina je tvoj sovražnik, nasilja se je mogoče rešiti« bodo prelepili vsa štiri glavna mesta deželnih pokrajin pa tudi občine z več kot deset tisoč prebivalci.

SKGZ - Tržaški župan gost torkovega zborna posameznikov krovne organizacije

Cosolini: Sožitje je prioriteta

Odnosi in sodelovanje s Slovenijo oziroma Ljubljano in Koprom, gospodarska kriza, perspektive za razvoj Trsta in vprašanja, ki zadevajo slovensko narodno skupnost na Tržaškem, so bila v ospredju torkovega zborna posameznikov Slovenske kulturno-gospodarske zveze, katerega posebni gost je bil tokrat tržaški župan Roberto Cosolini. Na srečanju, ki ga je povezoval deželni tajnik SKGZ Livio Semolič, je Cosolini odgovoril na vsa vprašanja, ki so mu jih postavili člani slovenske krovne organizacije, in se v več kot dvourem pogovoru ni izognil niti najbolj žogočim temam.

Tržaški župan je povalil svojega predhodnika Roberta Dipiazza, ki je kljub zaprostosti svoje desnosredinske uprave (Cosolini je pri tem izrecno omenil nekdanjega odbornika za kulturo Massimo Greca) vzpostavil stike s kolegi iz Slovenije. Sedanja le-vosredinska uprava pa namerava te stike še okrepiti in je na tem že začela delati, kot je poudaril župan. »Omenil bi predvsem razstavo slovenskih slikarjev, ki je bila v Ljubljani in v Trstu ter je imela pokroviteljstvo obet držav, pa tudi obet občinskih uprav. Poleg tega bi dodal, da smo med določanjem kriterijev za dodeljevanje prispevkov kulturnim pobudam za naslednje leto odločili, da bodo imeli prednost tiste, ki pospešujejo čezmejno sodelovanje oziroma tiste, ki prispevajo k temu, da se naše mesto in naša kultura odpirata navzven.« Cosolini je tudi napovedal, da podpira predlog slovenskih organizacij, da bi v središču Trsta priredili večji dogodek, ki bi vsem Tržaščanom omogočil, da boljše spoznajo dejavnosti slovenske narodne skupnosti. Na srečanju so prišli na dan tudi predlogi za tesnejše sodelovanje med tržaškimi gledališči (skupno skladišče, scenografije in podobno), za predstavitev slovenskega dela Trsta v mestnih muzejih (slisati je bilo očitek, da prisotnost Slovencev v njih ni prikazana, pa čeprav so v skladničih ohranjeni tudi predmeti iz slovenske kulturne dediščine).

Sicer je župan prepričan, da prevladuje v Trstu vse bolj sproščena klima in kot primer navedel zanimanje italijanskih staršev za vpisovanje svojih otrok v slovenske šole, kar bi bilo po njegovem še pred petnajstimi ali dvajsetimi leti nepojmljivo. Medtem ko se zdaj vedno več ljudi zaveda, da je poznavanje slovenščine bogastvo. Sam tudi upa, da bo še za časa njegovega župovanja prišlo do prave povezanosti med tu živečimi skupnostmi in se bo dvoježičnost (tudi vidna, ki ima predvsem simbolni pomen) doživljala kot nekaj naravnega. »Dvoježične table se zdaj postavljajo tam, kjer je to obvezno, nikjer pa ne piše, da je to prepovedano tam, kjer trenutno ni izrecno predpisano,« je povedal, pri

Srečanje v Gregorčičevi dvorani v Trstu je povezoval deželni tajnik SKGZ Livio Semolič

KROMA

tem pa dodal, da so pri vsem tem potrebni postopni koraki.

Glede infrastrukture, ki so po njegovem nujno potrebne za razvoj mesta, je Cosolini poudaril, da bi bilo treba ob večjih projektih ovrednotiti in okrepliti predvsem že obstoječe infrastrukture. To pa še zlasti v tem kriznem obdobju, ko je težje najti investitorje. Kar zadeva tržaško pristanišče, je ponovil, da je ključna povezava z koprskim in ostalimi severnojadranskimi pristanišči, glede železniških povezav pa je povedal, da se zavzema za to, da bi imeli vsaj dva vlaka na dan, ki bi iz Trsta brez vmesnih postaj peljala do Mester. Pristoni pa so ga spomnili, da bi bilo dobro imeti tudi povezavo med Trstom in Ljubljano.

Cosolini je tudi omenil, da je v tem obdobju za razvoj mesta ključno tudi čezmejno sodelovanje, saj bo treba v trenutku, ko je javnih sredstev vedno manj, črpati čim več prispevkov iz evropskih skladov. To je bila tudi ena izmed glavnih tem njegovega srečanja s koprskim županom Popovičem, s katerim sta se pogovarjala tudi o ustanovitvi neke mreže med župani čezmejnega območja in o evropskem združenju za teritorialno sodelovanje.

V zvezi z gospodarsko krizo, zaradi katere vse več ljudem grozi, da ostanejo brez dela, pa je Cosolini še poudaril, da je bila pri primer tudi njegova solidarnost z delavci Sertibija predvsem poziv politiki, da mora biti v središču njene pozornosti pravica do dela, kar še zlasti velja za levico.

T. G.

BORZNI TRG - Ob vsedržavnem dnevu dreves

Praznično otroško kolo

Okolju prijazne igre in ples okrog umetnega gozdica, ki je čez noč »zrasel« okrog Neptunovega vodometa

Malčki so se skozi igro učili tudi ločenega zbiranja odpadnega materiala

KROMA

ZDRAVSTVO - Zagotovilo odbornika Cirianija svetniku SSk Gabrovcu

Razpis za poslovodjo slovenske službe: kmalu druga faza selekcije kandidatov

IGOR GABROVEC

V decembri bo stekla druga faza selekcije kandidatov v okviru razpisa tržaškega Podjetja za zdravstvene storitve za stalno zaposlitev poslovodje s strokovnim profilom psihologa-psihoterapevta za potrebe Slovenske socio-psihopedagoške službe. Tako je včeraj dopoldne na zasedanju deželnega sveta FJK svetniku Slovenske skupnosti Igorju Gabrovcu zagotovil podpredsednik deželne vlade in odbornik za zdravstvo Luca Ciriani.

Kot piše v sporocilu za javnost, je tržaško zdravstveno podjetje razpis objavilo v začetku julija, nanj pa naj bi se bilo po neuradnih podatkih prijavilo lepo število kandidatov in kandidatov, tudi takih, ki slovenskega jezika ne govorijo, saj naj bi zdravstveno podjetje tudi v prihodnjem črpalo iz nastale lestvice. Tako bo v prihodnjih tednih stekla selekcija, ki med drugim predvideva preverjanje ustrezne obvladanja slovenskega jezika, je zagotovil Ciriani, katerega je Gabrovec opozoril na zavlačevanje postopka, saj so od začetka avgusta minili že skoraj štirje meseci. Obehem je slovenski deželni svetnik ponovno

dagoške službe na goriško in videmsko podkrajino. Prav tako je opozoril, kako mu je pred letom dni takratni odbornik Vladimir Kosič zagotovil, da se bo služba selila v nove in dokončne prostore, ki naj bi jih uredili na območju nekdanje umobolnice pri Sv. Ivanu: »Ta rešitev je točno tista, ki smo jo tudi sami evidentrali,« je povedal Gabrovec, »vendar oblube še vedno ne spremlja noben časovni termin in tudi ni jasno, kje bo finančno izsušeno zdravstveno podjetje črpalo potrebna sredstva ...«.

Gabrovec se v tiskovni noti tudi zahvaljuje strokovnim sodelavkam slovenske službe, saj po njegovih besedah klub številnih težav in v zadnjih letih tudi številno okrnjeni ekipi še vedno zavzeto opravlja svoje poslanstvo in zagotavlja čim bolj kakovostno ponudbo, ki je v nadomestljivo oporo slovensko govorečim otrokom in mladostnikom ter njihovim družinam. Obenem pričakuje, da se bo postopek za stalno zaposlitev psihologa oz. psihologinje res v kratkem zaključil, kar bo predstavljalo prvi pomemben korak na poti utrditve in razvoja službe.

PRI SV. JUSTU Počastili zavetnico karabinjerjev

Darovanje Device Marije (ali Marija od zdravja) je tudi praznik zavetnice rodu karabinjerjev, ki ga je tržaško pokrajinsko poveljstvo obhajalo včeraj dopoldne v stolnici sv. Justa z mašo, ki je daroval tržaški nadškof msgr. Giampaolo Crepaldi. Datum 21. novembra so karabinjerji izbrali za dan zavetnice v spomin na 21. november 1941, ko si je prvi bataljon karabinjerjev z obrambo postojanega Culquaber v Etiopiji prisluzil zlato kolajno za vojaške zasluge. Ta dan je posvečen sirotam pripadnikov karabinjerskega rodu, za katere skrbi pristojna organizacija ONAOMAC s študijskimi podporami ter tečaji usposabljanja.

Znova zagorel zabojnik

Neznani požigalec zabojnikov se je v torem pozno popoldne znova »izkazal« z začigom zabojnika za zbiranje rabljenih oblačil v Ul. Giulia. Na kraj dogodka so prišli pripadniki letečega oddelka tržaške kvesture in gasilci, ki so pogasili požar, ki je nastal znotraj zabojnika, ni pa poškodoval drugih zabojnikov in tam parkiranih vozil.

Kakih dvesto malčkov iz mestnih otroških vrtcev in osnovnih šol se je včeraj dopoldne prešerno zavrtelo v krogu sredi umetnega gozdica na Borzem trgu. Ob vsedržavnem dnevu dreves je namreč občinska uprava poskrbela za prikupno »pozelenitev« mestnega trga, da bi mimoidoče in najmlajše spodbudila k spoštovanju okolja. Okrog Neptunovega vodometa na Borzem trgu so čez noč »zrasel« drevesa - kakih dvajset različnih vrst - ob njih pa so bile razstavljeni risbe otrok.

Praznika zelenja so se udeležili tudi občinski odborniki Andrea Dapretto, Elena Marchigiani in Antonella Grim, ki so male poslušalce poučili o tem, da je treba naravo ščititi in skrbeti za zdravje. Radovednim malčkom so svetovali čim več izletov v naravo, nabiranje gozdnih sadzav, opazovanje gozdnih živali, kolesarjenje in sprehabanje po naravi, kjer je zrač čist in svež.

Malčki so se preizkusili v raznih okolju prijaznih igrah in med drugim poskrbeli za ločeno zbiranje odpadkov. V spomin na lep in poučen dopoldan so odborniki vsaki sodelujoči šoli - Ruggero Manna, Primi Voli, Nuvola Olga, Cucchioli, Ferrante Aporti, Tor Cucherna, Tomizza in Semi di Mela podarili manjše drevo, ki ga bodo lahko malčki vsadili na šolsko dvorišče. Dan za dnem bodo tako lahko spremjali njegovo rast in skrbeli, da bo zraslo visoko in zdravo.

OPĆINE - Drevi Žalna seja v spomin na Oskarja Kjudra

Oskar Kjudra

KROMA

Tržaški partizanski pevski zbor Pinko Tomažič in Glasbena matica vabita **drevi ob 20.30** v Prosvetni dom na Općine na žalno sejo v spomin na glasbenika in dirigenta, partizana in doslednega idealista, energičnega in pokončnega maestra Oskarja Kjudra, ki je preminil v sredo, 14. novembra.

Ob njegovi srčni partizanski pesmi in ubrani glasbeni melodiji bodo njegov spomin počastili številni prijatelji.

ZNANSTVENI PARK - Letna konferenca znanstvenih ustanov FJK

Nujna večja povezava med znanostjo in trgom

Znanost kot taka ne sme delovati sama zase, ampak mora prenesti svoje znanje in raziskave preko inovacij v industriji na trg. To je le ena ugotovitev novega programa za raziskave in inovacije Obzorja 2020, ki ga je Evropska komisija predstavila novembra lani. O vsebini tega programa, ki radijalno spreminja dosedanje način finančiranja raziskav in inovacij, je tekla beseda na včerajšnji konferenci v Znanstvenem parku v Padričah. Različni znanstveniki, ki so na čelu dejelnih znanstvenih ustanov, so se v okviru 11. konference usklajevanja znanstvenih inštitutov v Furlaniji Julijski krajini lotili aktualnih tem in problemov, zarači katerih vse več mladih raziskovalcev zapušča Italijo.

Osrednja tema konference je bila Deželni sistem raziskovalnih inštitutov v pričakovanju programa Obzorje 2020: dobre prakse, dejelne strategije in mednarodne sinergije za okrepitev odličnosti. Uvodoma smo slišali, da nov raziskovalni program predvideva 80 milijard evrov sredstev za raziskave in inovacije od leta 2014 do 2020, združeval pa bo tri do zdaj ločene programe: sedmi okvirni program, okvirni program za konkurenčnost in inovativnost ter dejavnost evropskega instituta za inovacijo in tehnologijo. Govorniki so se včeraj vprašali, katerim primerom dobrih praks bodo v naslednjem sedemletnem obdobju sledili in predvsem kako lahko združitev lokalne strategije in mednarodne sinergije okrepi odličnost dejelnega teritorija.

Michele Morgante z videmske Univerze je predstavil nekaj statističnih podatkov, po katerih se italijanskim znanstvenikom ne piše dobro. Govornik je rekel, da v Italiji primanjkuje projekto, v katere bi vključevali mlade raziskovalce, obregnil pa se je tudi ob dej-

Letna konferenca znanstvenih ustanov FJK se je odvijala v Znanstvenem parku na Padričah

KROMA

stvo, da v naši državi petdesetletnika smatrajo za mladega človeka. Po njegovi oceni bi morali mladim raziskovalcem zagotoviti dobre delovne pogoje ter jim omogočiti vse materialne možnosti, da se razvijajo. Pomenljiv je tudi podatek, da mladi italijanski raziskovalci množično zapuščajo državo, k nam pa prihaja malo tujih raziskovalcev, je še poudaril Morgante. O begu možganov, ki postaja realnost, je spregovorila tudi Maria Cristina Pedicchio, predsednica inštituta OGS, ki je apelirala na politike naj ne varčujejo v znanosti, ker s tem sporocajo, da znanost ni prioriteta. Po mnenju govornice bi moral obstajati pakt med znanostjo, politiko in družbo, saj je sinergija med temi subjekti še kako potrebna. Predsednica OGS je še poudarila, da var-

čevanje v znanosti brez upoštevanja začlug pomeni žalitev za celotno znanstveno skupnost, ob tem pa je še spomnila prisotne, da je treba verjeti v raziskave in inovacijo, saj so ti elementi odločilnega pomena za socialno-gospodarski razvoj. Slišali smo tudi, da so izmenjave, migracije, mobilnost v znanosti nekaj normalnega, vendar pa je treba vzpostaviti neko normalno razmerje. Naj namreč povemo, da je razmerje takšno: 129 italijanskih mladih raziskovalcev gre v tujino, v Italijo pa pride le 20 tujih raziskovalcev.

Nekoliko bolj optimistično je bilo predavanje Marcella Limine, generalnega direktorja za mednarodne posle (MIUR), ki je pohvalil odličnost naše regije. Po besedah Limine je v teh kriznih časih sodelovanje med znan-

stvenimi inštituti nujno potrebno za ustvarjanje vrhunske znanosti. Med govornik je bil tudi Sandro Scandalo, ki je predstavil delovanje ICTP-ja, in Maurizio Melani, ki je predstavil prednosti znanstvenega in tehnološkega sodelovanja. Za konec pa je beseda prispadla deželnemu odborniku za visoko šolstvo Roberto Molinariju.

Ob koncu srečanja, na katerem so skoraj vsi pozitivno ocenili evropski program Obzorje 2020, ki naj bi med drugim dvignil tudi konkurenčnost Evrope na svetovni ravni, so podelili še nagrada Barnardo Nobile 2012. Priznanje za izjemno diplomsko ali doktorsko delo so dobili Anna Rita Bennato z rimske Univerze Sapienza, Antonella Di Pizio z Univerze v Chietiju in Luca Longanesi z bolonjske Univerze. (sc)

PRIMARNE VOLITVE - Tiskovna konferenca

Večina tržaških upraviteljev DS podpira Bersanijevo kandidaturo

Velika večina tržaških upraviteljev Demokratske stranke prepričano podpira kandidaturo Pier Luigi Bersanija na primarnih volitvah leve sredine, ki bodo 25. novembra. To je glavno sporočilo včerajšnje tiskovne konference, ki so se je udeležili tržaški, miljski in zgornški župan Roberto Cosolini, Nerio Nesladek in Mirko Sardoč, podpredsednik Pokrajine Trst Igor Dolenc in pokrajinski koordinator odborov za Bersanija Štefan Čok,

V svojem uvodnem posegu je Čok podprtjal, da se zanimanje za primarne volitve veča iz dneva v dan in predvsem Bersanijeva kandidatura izstopa kot tista, ki je zmožna združiti največje število oseb, pa naj bodo upravitelji, predstavniki civilne družbe, mladi ali starejši, Italijani, Slovenci ali drugi. Vsi ti verjamajo, da je Bersani najboljši kandidat, da bi rešili številne probleme, gospodarske in ne samo, ki jih trenutno doživlja država.

V svojih posegih so Cosolini, Nesladek, Sardoč in Dolenc opozorili na sposobnosti Bersanija, na njegovo izkušnost, na njegove politične in človeške lastnosti in vrednote. Poudarili so, da čutijo prav kot javni upravitelji, ki se vsakodnevno soočajo s potrebami občanov in doživljajo vse večje težave, potrebo po predsedniku vlade in po vladu, ki bosta zmožna reševati konkretne probleme, predvsem na področju dela, perspektiv za mlade in skrbi za šibkeje slike. Cosolini je med drugim poudaril, da bo tudi v prvi osebi pomagal pri zbiranju prijav za glasovanje na primarnih volitvah in na tak način izrazil prepričanje, da predstavljajo ta dogodek veliko priložnost ne le za levo sredino temveč za celo državo.

Tiskovna konferenca javnih upraviteljev DS, ki podpirajo Bersanija

Že 2700 vpisanih na nedeljske primarne volitve

Na primarne volitve v levensredinski koaliciji, ki bodo nedeljo v tržaški pokrajini, se je do včeraj popoldne prijavilo že skupaj 2700 ljudi. Uraden podatek nam je posredoval Gianfranco Patuanelli, ki je odgovoren za organizacijo volitev. Kot smo poročali, bodo volitve v nedeljo, 25. novembra, od 8. do 20. ure na skupaj 15 volilnih sedežih v tržaški pokrajini. Seznamu volilnih uradov (ta je skupaj s seznamom volišč, ki je objavljen na spletni strani <http://www.pd.istrie.it>), v katerih sprejemajo predhodno vpisovanje na primarne volitve se je včeraj pridružil urad v Boljuncu. Ta bo odprt v gledališču F. Prešeren jutri od 16. do 18. ure in v soboto od 10. do 12. ure. Urad v zgornški in repentinabrski občini (v Devinu-Nabrežini se je vpisanje že končalo) niso odprli, ker je število predvidenih volilcev relativno nizko, nam je povedal Patuanelli: skupaj jih je približno 300 in ne bo nobene težave, če se bodo vpisali v nedeljo na volilnem sedežu. Če pa se nameravajo predhodno vpisati, lahko to storijo v katerem koli drugem volilnem uradu ali prek spleta. (ag)

Kolesarske ture in odkrivanje Trsta oz. okolice

Na Pomorski postaji so včeraj predstavili delavnico posvečeno kolesarskemu turizmu, ki bo v prihodnjih dneh v mesto privabila več desetin turističnih operaterjev oz. potovnih agencij iz Avstrije, Nemčije, Nizozemske, Belgije in Italije.

Cilj pobude združenja Promotrieste, ki so se mu pridružile še Pokrajina Trst in njenih šest občin, je seveda predstavitev Trsta in okolice čim širši paleti gostov, ki bi izvedeli tako za kolesarske steze na našem prostoru kot za bogato kulturno, umetnostno in enogastronomsko bogastvo tega našega kotička.

Podpredsednik pokrajinske uprave Igor Dolenc je podprtjal, da si Pokrajina prizadeva za izboljšanje obstoječih stez in njihovo povezovanje s sosednjimi, slovenskimi kolesarskimi stezami kot je na primer Porečanka (Parenzana).

Seveda je med načrti tudi uredivatev take proge, ki bi kolesarje vodila na daljše ture, recimo od 70 do 120 km z možnostjo nastanitve v eni skupni strukturi. Kolesarji bi lahko prespali na Tržaškem, ga pobliže spoznali in hkrati obiskali še Slovenijo oz. Istro. Ko bo delavnica mimo, se bodo dela za uresničitev načrtov začela.

Prekinitev službe CUP in prehod k deželnemu sistemu

Bolnišnično-univerzitetno podjetje sporoča, da bo od jutrišnega dne (od 11. ure) do vključno ponедeljka služba CUP prekinjena, zaradi k deželnemu zdravstvenemu sistemu. Vsa »okanca« Cup v tržaški pokrajini - v bolnišnicah, na sedežih Zdravstvenega podjetja, v lekarnah in v Burlu - ne bodo delovala. Prav tako bo izključena telefonska povezava z deželnim call centrom 800 488 884. Kdor potrebuje nujne preglede, se lahko obrne k domenjenim zasebnim strukturam.

KANDIDATI - Odbor za Mattea Renzija

»Renzi edina možnost za resno spremembok«

Brez Mattea Renzija ne bi doživeli primarnih volitev v Demokratski stranki. Ko se ne bi tako angažiral, ne bi prišlo do spremembe statuta in bi bil naravn kandidat za premiersko mesto tajnik stranke. Toda Renzi nosi dodatno zaslugo, in sicer za dejstvo, da je DS v javnomenijskih raziskavah presegla 30 odstotkov. Skratka, poskrbel je za zasuk v stranki, ki zahteva pomladitev in spremembe. Toda prave spremembe lahko prinese le svež kandidat, kot je Renzi.

To nam je povedal včeraj bivši podpredsednik Pokrajine Trst Walter Godina v imenu odbora, ki podpira Renzijevo kandidaturo. Godina je prepričan, da se mora stranka ostreži tistih, ki so v preteklih vladah zgrešili in ki so danes »del problema«.

Renzi je novost, toda tudi Beppe Grillo predstavlja novost na političnem prizorišču...

Edina možnost za spremembe je v tem, da volilci oddajo svoj glas Renziju. Župan Firenc ne zastopa namreč t.i. anti-politike, kar pa je značilno za Grilla. Renzi se obnaša zelo odgovorno in prinaša konkretna predloga, medtem ko sta plavjanje in tekanje druga stvar.

Kakšne predloge?

Naj omenim npr. napovedano reformo dela ali davčne olajšave za podjetja, ki bodo zaposlovala mlade in ženske. Nujna je poleg tega preosnova šolskega sistema, ker je potrebno zasledovati na vsak način konkurenčnost na mednarodni ravni oziroma v Evropi. Gleda tega je treba zaščititi učitelje in profesorje in zagotoviti ustrezno izobraževanje. Dalje si zaslužijo večjo podporo univerze, ki spodbujajo in zasledujejo raziskovanje in inovacije. Delati je treba v bistvu na tem, da se bo Italija vrnila med najpo-membnejše države na mednarodni ravni.

WALTER GODINA

Kako?

Pomagati je treba tistim, ki bodo ustvarjali nova delovna mesta in skrbeli za rast raziskovanja, inovacije, kulture in turizma, medtem ko je treba prenehati z razpršenim porazdeljevanjem finančnih sredstev. To bo mogoče, če bodo v vladni ekipo sposobni ljudje, kot je Renzi.

In kdo še?

Do današnjega položaja smo prišli zaradi obnašanja prejšnjih vlad in tistih, ki so bili sestavni del teh vlad in so torej danes del problema. Leva sredina je imela nekaj priložnosti, toda jih ni znala izkoristiti. Zapravili so Prodijovo vladu, vselej pa so bili privilegirani zvesti ljudje (tej ali oni notranji struji) namesto sposobnih. Zaradi tega so potrebne spremembe, ki pa zahtevajo pogum. Treba je nadaljevati na poti inovacije z novimi osebam in inovativnimi modeli. Ta pogum Renziju ne manjka.

Kaj pa, če zmaga Bersani, ali pa Vendola?

Zmagovalec bo vsekakor kandidat vseh in bo vsakdo prispeval svoje izkušnje in znanje. Toda Renzijevo delo bo puštilo sled.

A.G.

ŠOLSTVO - Na slovenskih višjih srednjih šolah zaživele različne oblike protesta

Povečini samouprava z zborovanji in predavanji

Na večini slovenskih višjih srednjih šol v Trstu je tudi včeraj potekala samouprava, za katero so se po ponedeljkovem poskusu zasedbe dijaki odločili, da bi protestirali proti varčevalnim politikam, ki prizadenejo tudi šolstvo. Ob zborovanjih je samouprava potekala predvsem v obliki predavanj in delavnic o aktualnih vprašanjih. Tako so dijaki Liceja Franceta Prešerna dopoldne prisluhnili deželnemu svetnikoma Igorju Gabrovcu in Igorju Kocijančiču, pa tudi publicistu Jerneju Ščeku, ki je predstavil Rast, mladinsko prilogo revije Mladika, poleg tega so petošolci predstavili svojo izkušnjo bivanja v tujini (o tem bo govor tudi jutri). Danes bodo gostje dijakov predsednik tržaškega občinskega sveta Iztok Furlanič in knjižničarke Narodne in študijske knjižnice, na sprednu bo tudi predavanje o Izraelu in Palestini, medtem ko bo jutri prof. Samo Miot predaval o globalizaciji. Jutri naj bi bil tudi zadnji dan samouprave.

Na Humanističnem in družbeno-ekonomskem liceju Antona Martina Slomška ob podporjem pouku stekle dejavnosti, ki so jih dijaki pripravili skupaj s profesorji. Šlo je predvsem za predavanja in poglobitev v problematiko šolstva oz. slovenskega šolstva v Italiji, kar bi moralo potekati tudi danes, medtem ko naj bi jutri potekal reden pouk.

Dijaki Tehniškega zavoda Žige Zoisa so po začetnem zborovanju dopoldne gostili deželnemu svetniku Gabrovcu in Kocijančiču, ki sta obrazožila, kako spremljata položaj slovenskih šol, spregovorila pa sta tudi o vprašanju vlaganja denarnih sredstev v šolstvo in zdravstvo. Dijaki smeri za gradnje, okolje in teritorij so nato sledili predavanju o dejavnosti Italijanskega sklda za okolje FAI, saj bodo danes v okviru dnevov FAI obiskali železniško postajo pri Sv. Andreju in tamkajšnji železničarski muzej. Dijaki smeri za upravo, finance in marketing pa so pisali poročilo o »sopruvi«, ki je potekala ob koncu prejšnjega tedna, danes pa gredo na že načrtovano ekskurzijo v Ljubljano.

Na Izobraževalnem zavodu Jožefa Stefana pa samouprava ni stekla, saj ravneteli ni pristal nanjo. Tako so dijaki prisluhnili že načrtovanim predavanjem, zatem pa imeli zborovanje. V prihodnjih dneh bo predavanje stekel ob rednem pouku, ko bosta zadnji dve učni urki posvečeni predavanjem oz. poglavljanju aktualnih vprašanj. Tako bodo dijaki danes dopoldne ob 11.45 na Stadionu 1. maj gostili deželnemu svetniku Gabrovcu in Kocijančiča. Po podobnem ključu bi morale stvari steči tudi jutri.

MITJA ČUK - Tečaj Obrazna joga: za lifting in preobrazbo

Od obraznega liftinga do celostne »preObrazbe« lahko beremo na vabilu na tečaj obrazne joge, ki se bo začel v ponedeljek, 26. novembra, ob 18. uri v novem središču Sklada Mitja Čuk na Repentabrski ulici 66. Voditeljica Maša Pregarč bo udeležencem predstavila pravi naravni obrazni lifting, to je vadbo, ki polni lica, vzdiguje ustne in očesne kotičke, vrča prožnost koži, briše nadležne gube ter krepiti mišice ter hkrati povzroči koristno hormonsko stimulacijo.

Pregarčeva je k sami obrazni vadbi dodala še taoistične vaje, ki pripomorejo k dodatni stimulaciji hormonskega sistema, in vaje za zviševanje samozavesti in iskanje osi v samih sebi.

Vpise sprejema voditeljica na elektronski naslov pregarc.lifting@gmail.com oz. na tel 3409116828.

Po ponedeljkovem poskusu zasedbe protest na večini slovenskih šol poteka v obliki samouprave

KROMA

TABORNIKI RMV - Jesenski izlet

Na vrh Nanosa so se taborniki in tabornice podali s starši

Taborniki in tabornice RMV s starši na vrhu Nanosa

Taborniki Rodu modrega vala so se pred kratkim podali na Nanos. Prisotno uživanje na travniku ob Vojkovi koči je za marsikaterega udeleženca taborniškega izleta predstavljal višek krasne jesenske nedelje. Tabornike in njihove starše, ki so se jim tokrat pridružili na izletu, je skozi celo pot spremljalo prijetno oktobrsko sonce, poseben pečat razgledu pa so dajale še meglice nad Vipavsko dolino ter tipično jesenske barve krošenj dreves.

Jesenska izletniška pobuda tabornikov in tabornic Rodu modrega vala je res lepo uspela. Prisotni so bili skoraj vsemi predstavniki različnih taborniških družin iz Tržaške in Goriške, ki so skupaj sopihali po daljši poti vse do 1261 metrov visokega nanoškega vrha. Od tu jim je pogled segel vse do Triglava na severu in Snežnika na jugu ter proti Jadranskemu morju.

Pred sestopom je vseh čakalo še taborniško kosilo, ki je bilo tokrat res obilno. Po številnih sendvičih, namazih tune in topļjenega sira, jabolk ter zaslužene čokolade je bilo popoldansko poležavanje na šotorki skoraj obvezno.

Vrnitev je bila tako še prijetnejša in seveda manj utrudljiva. Na cilju so si nekateri privoščili še nakup vazičce medu na stojnici ob vznožju primorskega velikana, vsi udeleženci pa so se domov vrnili še z lepimi občutki in spomini taborniškega jesenskega izleta. (mar)

Včeraj danes

Danes, ČETRTEK, 22. novembra 2012

CILKA

Sonce vzide ob 7.14 in zatone ob 16.28 - Dolžina dneva 9.14 - Luna vzide ob 13.19 in zatone ob 1.00

Jutri, PETEK, 23. novembra 2012

KLEMEN

VREME VČERAJ: temperatura zraka 12,9 stopinje C, zračni tlak 1017,9 mb ustanjen, vlaga 65-odstotna, veter 11 km na uro vzhodnik, severo-vzhodnik, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 17,2 stopinje C.

Lekarne

Do sobote, 24. novembra 2012

Običajni urnik lekarne:

od 8.30 do 13.00

in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte

tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Baiamonti 50 - 040 812325, Trg Gioberti 8 - 040 54393, Milje - Ul. Mazzini 1/A - 040 271124, Sesljan - 040 208731 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte

tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Baiamonti 50, Trg Gioberti 8, Trg

Združenje prostovoljev
HOSPICE ADRIA ONLUS

vabi na predavanje

Moč mladih v oporo nemoci bolnih

v petek, 23. novembra,
ob 17. uri
v razstavni dvorani ZKB,

Ul. Ricreatorio 2 na Opčinah.
Parkirišče ZKB na razpolago

Predaval bo gospod
Marko Čižman

»Paranormal activity 4«; 16.30 »Un mostro a Parigi«.

FELLINI - 16.45, 20.30 »Un mostro a Parigi«; 18.30, 22.15 »Dracula 3D«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 15.45, 17.20, 19.00, 20.40, 22.20 »La sposa promessa«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 15.45, 17.55, 20.05, 22.15 »Venuto al mondo«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Argo«.

KOPER - PLANETTUŠ - 17.20, 20.40 »Atlas oblakov«; 16.10, 18.35, 21.05 »Časovna Zanka«; 16.05 »Hotel Transilvania 3D«; 18.05, 20.05 »Nahrani me z besedami«; 16.30 »Nora dekliscina«; 15.30 »Pogum«; 18.30, 20.25 »Porični video«; 17.30, 20.30 »Skyfall«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.45, 20.30 »Hotel Transylvania«; Dvorana 2: 16.45, 19.00, 21.15 »The Twilight Saga: Breaking Dawn - parte 2«; Dvorana 3: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Il peggior Natale della mia vita«; Dvorana 4: 16.30, 19.00, 21.30 »007 Skyfall«; 18.30, 22.15 »End of watch - Tolleranza zero«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.30, 19.50, 22.10 »The Twilight Saga: Breaking Dawn - parte 2«; Dvorana 2: 17.40, 20.00, 22.10 »Il peggior Natale della mia vita«; Dvorana 3: 17.40 »Hotel Transylvania«; 19.50, 22.10 »Argo«; Dvorana 4: 18.00, 20.10, 22.15 »Il sospetto«; Dvorana 5: 17.30, 19.50, 22.10 »Venuto al mondo«.

Čestitke

80 krat se je že kolo življenja MARII zavrtelo, zato danes v Saležu z njoi vsi zaplesimo veselo. Sestri in nečaki.

V Vižovljah praznuje danes naša LARA rojstni dan. Vse najboljše, zdravja, sreče in ljubezni ji iz srca voščimo mama, oče, tetka in vsi, ki jo imamo radi.

Danes praznuje 20. rojstni dan MARTINA JAZBEC. Da bi jo zdravje, sreča in veselje spremlijali vse življenje, ji želijo mama, tata, brat Matej, nona Pierina in vsi, ki jo imajo radi.

Dragi BURKACI! Iskrene čestitke za uvrstitve v finale na 25. Čufarjevih dnevih na Jesenicih z Burko o ježincem dohtarju in iskreni čestitke TATJANI MALALAN za nagrado za najboljšo igralko festivala. SKD Tabor

Šolske vesti

DVOJEZIČNE OTROŠKE JASLI MAJA,

Repen 130, obveščajo, da vpisovanje še vedno poteka. Lahko nas obiščete od ponedeljka do petka, od 7.30 do 16.00. Informacije na tel. št.: 040-327522, www.asilonidomaja.it.

DIZJ. STEFANA sporoča, da bodo danes, 22. novembra, od 17.30 do 19.30 na šoli potekale individualne govorilne ure.

NA DTZ ŽIKE ZOISA bo v petek, 23. novembra, roditeljski sestanek, in sicer: ob 17.30 za bienij, ob 18.30 za trienij oba smeri. Istočasno bodo tudi volitve nadomestnega člena v zavodni svet. Računaamo na polnoštevno prisotnost staršev.

Izleti

AŠD SK BRDINA Pozor! Na razpolago je še nekaj mest za zimovanje med božičnimi počitnicami v Forni di Sopra. Info tel. št.: 347-5292058.

SKDVESNA prireja v soboto, 8. decembra, izlet v Maribor. Ogled najpomembnejših znamenitosti letošnje evropske prestolnice kulture in razstave »Skoraj pomlad«. Zbirališče pred spomenikom padlim v NOB v Križu ob 6.45, odhod ob 7.00. Prosimo za točnost. Možen postanev na Opčinah. Vrnitev v večernih urah. Informacije in prijave na tel. št. 333-7702061 (Matija), 333-4463154 (Mitja).

TRNOVCA - Srečanje ob skorajšnji stoletnici izbruha prve svetovne vojne

Nepoznana velika potlačitev

Zapolniti vrzel v kolektivnem spominu s primerno čezmerno javno počastitvijo vojakov in civilistov, ki so za časa prve svetovne vojne padli na avstro-ogrski strani. Ta cilj si je zastavila devinsko-nabrežinska občinska uprava, ki je v sodelovanju z društvom Hermaida-vojaki in civilisti in odvetnikom Jožetom Skerkom v torek zvečer na Skerkovi domačiji v Trnovci priredila srečanje z naslovom *Velika potlačitev*, o kateri je spregovoril novinar Paolo Rumiz.

Odziv občinstva je dokazal, da so organizatorji zadeli in polno: ob skorajšnji stoletnici izbruha prve svetovne vojne si je poštene obravnave takratnega dogajanja zaželeso več kot sto poslušalcev.

»V zgodovinskem spominu je potrebno zapolniti vrzeli, ker še vedno ne vemo koliko avstro-ogrskih vojakov, naših prednikov, je padlo na raznih bojiščih in koliko civilistov je umrlo v izgnanstvu: na te žrtve ne opozarja nobeno spominsko obeležje,« je uvodoma dejal odv. Skerk in se navezel na besede italijanskega predsednika Napolitana, ki je pred nedavnim opozoril, da je po starih potrebno objektivno vzeti v pretres (»rileggiamo la Grande guerra«) dogodke prve vojne. Občinska odbornica za kulturo Marija Brecelj, ki je srečanje povezovala, je pojasnila v kolikšni meri je vojna prizadela krajevno skupnost ter opozorila na nevarnost »anestetizirane« zavesti, v kateri ne najde pravo mesto spomin na vojno.

Med svojim obiskom Trenta, ko je odkril obeležje posvečeno tamkajšnjim 1200 padlim avstro-ogrskim vojakom, se je Rumiz zavedal, da je potrebno o tem poglavju spregovoriti tudi v naših krajih: v dnevniku Il Piccolo je objavil članek, ki je bil deležen velike pozornosti. »Dobesedno se je usul plaz: ljudje pošljajo časopisu ogromno gradiva o svojih prednikih, ki so se borili za Avstro-Ogrsko, od vseposod pošljajo zanimive zgodbe o teh vojakih, tako da bo sedaj potrebno ta material urediti v sodelovanju z univerzo in krajevnimi upravami.« Večer je novinar obogatil s branjem nekaterih izvirnih dopisov, ki pričajo o tem, da cesarski podaniki italijanskega jezika niso doživljali prihoda Italije leta 1918 kot »odrešitev«, prej obratno. Vzroke za »veliko potlačitev« vidi Rumiz v dejstvu, da je poznejša politika hotela ljudi ločevati, medtem ko jih je avstro-ogrška preteklost združevala (»na frontah so se borili skupaj«); fašizem in povojska nedemokratična Jugoslavija sta vodili v kontrapozicijo nacionalnih spominov. Novinar predlaga sodelovanje vseh, ki so tudi v Venetu in na Tridentskem dejavnim s tem - s proslavljanjem 100-letnice vojne. »Poštena obravnava preteklosti je nujna, če hočemo skupaj načrtovati prihodnost v Evropi,« je sklepnil svoj poseg Rumiz.

Delovanje občinske uprave, ki namenava v sodelovanju s sosednjimi občinami Doberdob, Sovodnje, Komen in Miren-Kostanjevica, priredila tehnično omizje, ki bo odprtega tipa za snovanje niza pobud ob okrogli obletnici s ciljem črpanja evropskih sredstev, je predstavil podžupan Massimo Veronese. Komenski župan Danijel Božič je opozoril, da bo v drugi fazi z istim ciljem združilo moči več občin in narodov, ki so bili vpletjeni na Soški fronti v popade. V razpravi, v kateri so prišla na dan razna zanimiva pričevanja iz posameznih družinskih spominov, je odv. Skerk opozoril na namen Rima, da bi stoletnico proslavili brez sodelovanja drugih narodov in brez evropske podpore. Na Rumizev namig, da bi razstavo, ki je bila vse do včeraj na ogled v Trnovci, morali prikazati na tržaški Pomorski postaji, je odvetnik poudaril, da so mu v Trstu odgovorili, da bo to mogoče šele po 24. maju 2015. Milijon sredstev, ki naj bi jih dežela v ta namen dala na razpolago tržaški pokrajini, je romal v Karnijo in Furlanijo. Dežela, je povedal Skerk, pripravlja zakon, ki bo dodelil sredstva za obhajanje obletnice, vendar zaenkrat naj bi ne predvideval čezmernega sodelovanja, kot tudi ne postavitev novih spomenikov. Srečanja sta se, ob drugi krajevnih upraviteljih, udeležila tudi župan Vladimir Kukanja in deželnih svetnik Igor Gabrovec. (Mch)

Gostje torkovega
večera, z leve
Veronese, Rumiz,
Brecelje in Skerk

KROMA

BOLJUNEC - Jutri v gledališču Prešeren

Na odru ... Cecchelinando

Potovanje v najboljša gledališka dela Angela Cecchelina z Alessiom Colauttijem in Carlom Tommasijem

Slovensko kulturno društvo France Prešeren iz Boljanca si je zamislio zanimivo pobudo tako za vaščane kot meščane, Slovence in Italijane. Medse so povabili duo Colautti-Tommasi, ki bo nastopil v predstavi *Cecchelinando-potovanje v najboljša gledališka dela Angela Cecchelina*.

Angelo Cecchelin se je rodil v Trstu leta 1894 in ga še danes smatramo za najuspešnejšega tržaškega komika. V dvajsetih letih prejšnjega stoletja je ustanovil gledališko skupino La Triestissima, ki je delovala vse do leta 1939. Njegova satira je bila vedno direktna in odkrita, zaradi nje je celo moral večkrat za zapahe, saj je pogostokrat ostro napadal takratno fašistično državno upravo. Niti po koncu 2. svetovne vojne mu ni bilo dano da bi se prostro izražal v tržaškem prostoru, zato se je moral izseliti v Turin, kjer je tudi umrl leta 1964. Danes pa spet doživljamo njegovo pozivitev, saj v njegovem stilu in duhu deluje tržaški igralec Alessio Colautti, ki se je rodil v Trstu leta 1985. Alessio je odrašel v druži-

ni z veliko ljubeznijo do gledališča, ko mu je bilo šest let se je lotil študija harmonike in klavirja in diplomiral na tržaški Glasbeni matici. Že kot osnovnošolec je začel zahajati v gledališko okolje, odigral je pomembno vlogo v Brechtovi drami *Izjema in pravilo* v originalnem jeziku, pri šestnajstih letih pa se je pridružil gledališki skupini Amici di San Giovanni, ki deluje in se predstavlja izključno v tržaškem narečju, več kot pet let pa se, ob službi in ostalih dejavnostih, posveča odkrivanju in

uprizorjanjem Cecchelinovih del. Navadno se predstavlja z maestrom Carlom Tommasijem pri klavirju, občasno pa s celim orkestrom, njihove predstave se vrstijo vsako drugo nedeljo v tržaški kavarni San Marco ali pa v dvorani Rovis v Ulici Ginnastica. Te predstave niso le golo izvajanje Cecchelinovih pesmi in prizorov - večji del predstav poteka v pikrem in zasmehujočem duhu današnjih časov, z izvirnim domislicami in odprtih ironijo na račun današnje družbe s posebnim ozirom na tržaško multietnično okolje, prav tako kot je počel Cecchelin v svojih časih.

S takimi in podobnimi situacijami se bo soočal tudi na odru občinskega gledališča v Boljuncu **jutri ob 20.30**. Zagotovljena sta smeh in zabava, zato organizatorji večera nas vabijo, naj ne izgubimo te enkratne priložnosti, vstopnice so že na voljo v društvenem baru na Gorici v Boljuncu ob urah odprtja, na prodaj pa bodo tudi uro pred predstavo v gledališču.

MM

MAVHINJE - V okviru projekta Naravoslovje-ekologija

Malčki iz vrtcev VeŠ Nabrežina skupno praznovali dan kostanja

Pred nedavnim so se na dvorišču otroškega vrtca v Mavhinjah zbrali otroci, ki obiskujejo državne otroške vrtce Večstopenjske šole Nabrežina in skupno praznovali Kostanjev dan. Vzgojno-didaktična pobuda spada v okvir ravnateljskega projekta Naravoslovje - ekologija, ki ga vodijo vzgojiteljice s ciljem spoznavanja okolja in ekoloških vidikov zaščite narave. V prijetnem vzdružju in ob okusno pečenem kostanju so tako otroci vzpostavili medsebojne prijateljske stike in se skupno naučili pesmico o kostanju ter se sproščeno igrali na resnično lepo urejenem travniku mavhinjskega vrtca.

Salaam Otroci oljke - knjiga II baratro Micheleja Giorgia

Tržaška skupina združenja Salaam Otroci oljke bo jutri, 23. novembra, ob 17.30 v knjigarni Minerva (Ul. San Nicolò) predstavila knjigo »Il baratro - Palestinesi, l'occupazione israeliana, il Muro, il sequestro Arrigonì e novinjar Micheleja Giorgia, dolgoletnega dopisnika iz Jeruzalema za časopis Il Manifesto. Novinar je izreden poznavalec socio-političnega dogajanja na Bliznjem Vzhodu. Žal je moral Giorgio prekiniti svoje knjižno potovanje po italijanskih mestih, ravno zaradi ponovnega izbruha nasilja v Gazi. Če bo mogoče, se bodo jutri z avtorjem povezali po skupu. Na jutrišnji predstavitev bo sodeloval novinar slovenske RTV Erik Valenčič, ki je po večmesečnem bivanju v Gazi napisal knjigo »Obleganje Gaza - Ubijanje palestinskega ljudstva«. Za prevajanje v italijansčino bo poskrbel Ravel Kodrič, medtem ko bo igralka Roberta Colacino prebrala nekaj odlokov iz knjige »Il baratro«.

Proizvodne verige solidarnostne ekonomije

Tržaška pokrajina prireja danes celodnevni posvet o proizvodnih verigah solidarnostne ekonomije v kriznem obdobju. Pobudniki želijo spodbuditi soočanje o vlogi kooperacije kot vzgojnega momenta. V kongresni dvorani humanističnega pola tržaške univerze (Androna Baciocchi 4) se bo zasedanje začelo ob 9.30, ko bo beseda tekla o različnih delovnih pogodbah, socialnih blažilcih, »reformi« ministrici Fornero in direktorji Evropske unije. Kdor bi se posvetu rad udeležil, naj se predhodno javi na naslovu sportello.lavoro@provincia.trieste.it oz. 040/3798 421-355-528.

Macbeth v Rossettiju

Z drevišnjo predstavo v veliki Rossettiji dvorani v Trstu sega Stalno gledališče Furlanije - Julisce krajine v samo srce klasičnega repertoarja, a s skrajno inovativnim prijmom: na sporednu je namreč Shakespearova tragedija Macbeth v postaviti režiserja Andrea De Rosa. V naslovni vlogi nastopa videmski igralec Giuseppe Battiston. Uprizoritev v produkciji Stalnih gledališč Torina in Veneta spada v dramski abonmajski niz in bo na sporednu do nedelje, 25. novembra.

Petrini in upravljanje šolskih dvorišč oz. njiv

V kongresni dvorani menedžerske visoke šole MIB pri Ferdinandu bo **danes** ob 15.30 gost predsednik mednarodnega združenja Slow Food Carlo Petrini, ki bo predstavil projekt »Orti in condotta«, ki je letos štartal tudi na tržaških šolah. Pri upravljanju 14 šolskih dvorišč bo sodeloval 45 ustanov - občinskih inštitutov, jasli, vrtcev, osnovnih šol in rekreativnih središč. Vstop je prost.

Caravaggio v Podlonjerju

Filmski krožek Charlie Chaplin vabi **drevi** ob 20.30 v Ljudski dom Cannici in Podlonjerju (Ul. Masaccio 24) na prvo srečanje iz niza filmov posvečenih slikarjem. Predvajali bodo film Caravaggio Dereka Jarmana o neobičajnem življenju Michelangela Merisiya oz. Caravaggia.

Nagane & Pantigane

Založba Lint vabi drevi ob 18. uri v knjigarno La Fenice v Ul. Battisti 6 na predstavitev nove publikacije Franca Damiani di Vergada Nagane & Pantigane. Avtor je zbral več tržaških anekdot in jih zapisal v pristnem tržaškem narečju.

Solidarnosti sejem

V veči Trgovinske zbornice bo od **danes** do sobote, od 10. do 19. ure, solidarnosti sejem, ki ga prireja združenje do Banfield. Vsak si bo lahko nabavil veliko božičnih daril, čokoladnih bombonov in knjig.

GLOSA

Razklanost ZDA in Slovenije

JOŽE PIRJEVEC

Predsedniške volitve v ZDA in v Sloveniji so imele nekaj skupnega. Na obeh se je pokazalo, kako razklani sta družbi v eni in v drugi državi. V Ameriki je za las zmagal Barack Obama, čeprav je imel kot tekmeca Mitt Romneyja, o katerem je celo konzervativni Economist zapisal, da ne velja dosti. Ne glede na njegove skromne lideriske sposobnosti so po mnenju londonskega tečnika republikanci postali poleg tega stranka Torkemadov, podobni zloglasnemu španskemu inkvizitorju, ki je ostal zapisan v zgodovini zaradi svojega slepega verskega fanatizma. Ta primerjava mi je narekovala misel, kako zelo spominjajo sodobne ZDA na Španijo izpred dveh ali treh stoletij. Tudi tam so namreč uporabljali pri izpraševanju ljudi »waterboarding«. Osumljenega herezije so nasilno zalivali z vodo, kakor da bi ga hoteli utopiti, in mu s tem skušali izsiliti priznanje. Brez pravnega postopka in brez sodbe pa so obenem zapirali ljudi v ječe in jih držali v nedogled za zapahi. Tako, kakor so v Ameriki počenjali in še počenjajo z osumljenimi terorizmu. V prid Obami je treba priznati, da je mučenje z vodo prepovedalo, ni pa odpravil Guantanamu, kot je obljubil na začetku svojega prvega mandata. Zgleda pa, da v ZDA nikogar to preveč ne vznemirja, saj nisem zasledil, da bi bila omenjena tema, ki predstavlja hud madež za ameriško demokracijo, sploh predmet diskusije med predsedniško volilno tekmo. Nobene besede tudi ni bilo slišati o palestinsko-izraelskem spopadu, čeprav je jasno, da ga ne bo mogoče rešiti, če Washington ne bo omilil svoje enostranske podpore nacionalistom v Tel Avivu. Debata se je vrtela predvsem okrog vprašanja, ki že dolgo bremenji ameriško stvarnost: kakšna naj bo vloga zvezne vlade pri urejanju družbe? Naj ima pravico, da vanjo posega, na primer z zagotavljanjem obveznega zdravstvenega zavarovanja in z obdavljenjem super bogatih, kakor hočejo demokrati, ali naj posamezniku dovoli, da si v skladu s svojimi zmožnostmi sam kroji usodo? Tako hočejo republi-

kanci, prepričani, da je vsakdo svoje sreče kočač in da je samo tako ureditev pogoj za udejanjanje »ameriškega sna«. Gre za diskusijo, ki se je izrodila v ideološki spopad zaradi katerega, zgleda, med obema taboroma ni več možnosti sporazumevanja v iskanju skupnih koristi. Predvsem ne v iskanju politike, ki bi bila sposobna zaustaviti moralni in materialni propad ameriškega imperija. Glede na izkušnjo zadnjih štirih let Barack Obama ne obeta, da bi bil zmogen takšnega demurškega podviga.

Nekaj podobnega se dogaja tudi pri nas. Razklali smo se v dva tabora, ki imata tako različne poglede na svet, da nista več zmožna komunicirati. V tem kontekstu relativni uspeh Boruta Pahorja v prvem krogu predsedniških volitev ne prispeva k razbistritvi razmer, saj gre predvsem za osebno uveljavitev politika, ki se kot predsednik vlade ni izkazal, ki pa je s svojimi populističnimi potezami v zadnjem času očitno znal prepričati številne volilce, da glasujejo zanj. Če bo Pahor v drugem krogu prevladal nad Danilom Türkem, se bo to zgodilo, ker bo zanj volil dobršen del desničarjev. Ne zaradi simpatije do njega, temveč zaradi antipatije do sedanjega predsednika, na katerega številni gledajo kot na predstavnika starega komunističnega režima. Če se uresniči ta scenarij, bo prišlo v Sloveniji do čudne situacije: na čelu države se bo znašel bivši prvak Socialnih demokratov, katerih večina, tako se mi zdi, znova odkriva srž ideologije, ki gre pod tem imenom. Borut Pahor pa medne gotovo ne spada. Teoretično bo z njim zmagača levica, v resnicu pa bo potrjena razklanost, ki nas tako usodno hromi. Ostali bomo zaprti v labirint naših sovraštev, ne da bi našli tisto Ariadnino nit, ki bi nam pomagala, da izidemo iz njega. Kajti, če Obama ni Demiurg, Pahor ni Tezej, sposoben, da se zmogovito spopade z Ministratom.

P.S. Dovolite popravek. Svetišče, simbol japonskega militarizma, o katerem sem govoril zadnjič, se imenuje Yasukumi.

VREME OB KONCU TEDNA

Do konca tedna postopno več vlage, od ponedeljka dež

DARKO BRADASSI

Vremenska slika se je v tem tednu povsem umirila. Nad večjim delom vzhodne in osrednje Evrope ter zahodnega Sredozemja je nastalo zelo obsežno anticiklonsko območje, ki zagotavlja stanovitnost ozračja. Ob severovzhodni vremenski sliki pa so bile vremenske razmere najugodnejše ravno pri nas ter ponekod v sosednjem Primorskem, medtem ko je nad osrednjimi predeli Slovenije občutno več vlage in oblakov. Kdor se je v teh dneh peljal od Trsta do Ljubljane, je onstran Nanosa proti vzhodu to zelo dobro opazil. V hipu so bile vremenske razmere povsem drugačne.

Burjica je tudi v teh dneh pri nas dovolj izsulila ozračje, da smo lahko uživali ob sončnem vremenu, obratno pa se je dogajalo nad večjim delom Slovenije, kjer so se kopili vlaga in oblaki. Od povsem sončne slike pri nas, do popolne temno sive jesenske podobe nad Slovenijo. To je razkrival tudi pogled s Krasta proti vzhodu, marsikje se je nad zahodnimi predeli Slovenije dobro videlo zaključni del plasti oblakov in vlag. Šlo je med drugim tudi za pojav zastajo oz. za »stau«, saj se je severovzhodnim vetrovom vlag in bistvu kopila ob višjih predelih Primorske.

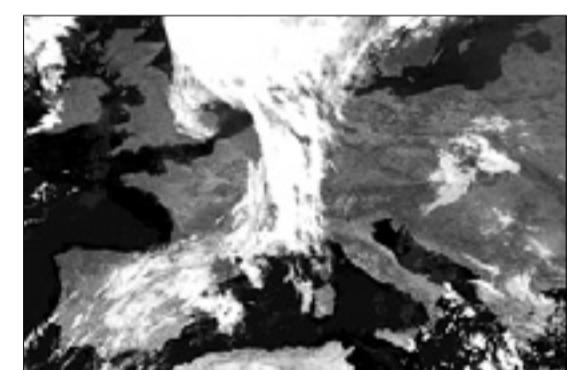
Nad Atlantikom se medtem poglablja novo ciklonsko območje, ki bo iz dneva v dan postopno nekoliko bolj vplivalo na vreme pri nas. Z jugozahodnimi vetrovi se bo počasi povečala vlaga. Večjih padavin sicer do vključno nedelje in še za kašen dan ne pričakujemo, toda iz dneva v dan bo ozračje bolj vlažno in bo zaradi velike nasičenosti ozračja možno tudi občasno rosenje. Količine padavin bodo v vsakem primeru skromne.

Ciklonsko območje z globoko višinsko dolino bo v začetku prihodnjega tedna do zahoda zajelo naše kraje. V ponedeljek se bo vreme že začelo nekoliko slabšati. Vlaga se bo še povečala, možne pa bodo tudi manjše padavine. Od torka bo višinska dolina v naši neposredni

bližini in bo naše kraje doseglo glavno padavinško območje. Med torkom in sredo po sedanjih izgledih pričakujemo izrazitejše poslabšanje. Višinsko dolino bodo spremljali okrepljeni južni vetroti, glavnina deževja bo zato spet v severnih goratih in predalpskih območjih. Pojavlja se bodo tudi močne padavine, količine dežja pa ne bodo ravno zanemarljive.

Če bodo v prvi polovici tedna še prevladovale razmeroma visoke jesenske temperature, to po vsej verjetnosti ne bo obveljalo za nadaljevanje poslabšanja. Višinska dolina se bo nameč poglabljala in se bo proti nam spuščal vse hladnejši severni zrak. V drugi polovici prihodnjega tedna pričakujemo, da se bo ozračje občutno ohladilo, vreme pa se bo po sedanjih izgledih prav kmalu izboljšalo. V gorah bo, kot kaže, snežilo, ne gre pa tudi izključiti možnosti, vendar je o tem z zanesljivostjo sedaj še preurenjeno pisati, da se bo meja sneženja, predvsem nad Slovenijo, lahko spuščala tudi do nižjih predelov. Skratka, v drugi polovici prihodnjega tedna bo prehodno že povečani zadišalo po zimi. Pred tem pa se bo od ponedeljka spet povabljal jesensko deževje. Dotlej pa izkoristimo zadnje sončne žarke.

Na sliki: anticiklon postopno slablji in se bo postopno povečal vpliv ciklonskega območja nad Atlantikom

PISMA UREDNIŠTVU

Odgovor članom in odbornikom TPK Sirena

Spoštovani člani in odborniki,
me zelo veseli, da na moje vprašanje - Je res? (PD, 9.11.2012) - ste odgovorili nikajno (PD, 14.11.2012) in me zadvise zgovornim klicajem na koncu naslova silno vrzadostili. Bom lažje in slajše spala. In si iluzij ne bom samo dela na naprej, kot mi v tolažbo prijateljsko priporočate, pač pa jih bom prav sedila in ljubeče gojila pa zalivala kot dragocene lončnice. Nekoliko me je sicer presenetila trditev v vašem odgovoru, da ... "nespoštljivo obravnavam vaš klub, pa da žalim in prizadavam vse tiste neutrudne odbornike in člane, kateri so si in se še zavzemajo za obstoj in razvoj Sirene...". Ker običajno ne memoriram svojih zapisov, sem morala, hočeš nočeš, ponovno prebrati vse vrstice v zvezi s Sireno, da vidim, kje sem bila do vas ali do kogarkoli nespoštljiva in žaljiva - ko pa žalitve in nespoštovanje niso v moji naravi nasploh, a zlasti ne do svojih ljudi, to je do sorojakov, saj mi ta in oni celo ocita, da sem po tej plati obupno popustljiva in pristranska, skratka naravnost lokalpatriotica, ki je po njihovem svetovljanskem občutju hudo zastarel sentiment.

In sploh - spet vprašujem! - zakaj bi vas morala žaliti? Je sploh lahko žaljiv nekdo, ki SAMO SPRAŠUJE, ker bi rad vedel? Rada bi odgovor od vseh doslejšnjih piscev, ki mi očitajo nespoštljivost, vključno z gospodom Andrejem Gregorjem, "možem utečiteljice, ki se trudi za slovensko besedo, očetom treh otrok po imenu Ivana, Petra in Jaš", ki mi svetujo (PD, 15.11.2012) - ne vem zakaj, ko pa sem samo spraševala, ne da bi z eno samo svojo besedo ocenjevala ali izrekla svoje mnenje! - naj si najprej pometem prag pred svojo hišo, preden grem na prag soseda. (To se bodo Sežanci nasmejali, ki me vidijo večkrat zvečer v poltemi, ko zapiram vhodna vrata, z metlo v roki med pometanjem ne samo praga, pač pa tudi pločnika (in tu pa tam se me privoščijo: Jolka, kaj odžira kruh Komunalni, da postransko zasluži kakšen centek in si izboljša svoj status penica?)

Prebrala sem dvakrat in zelo pozorno, kar sem napisala. Nobenega nespoštovanja in

bom vse-
kakor sto-
rila.
V
zvez-
i
zadnjim
... nekam
kapitu-
lantskim stavkom v pismu kluba "o splošnem ohranjanju slovenskega jezika v zamejstvu", ... o katerem ... "ne more odgovoriti ne Tržaški pomorski klub Sirena, na avtorica knjige Ivana Suhadolc in ne Založništvo tržaškega tiska", ... upam, da ne gre za metanje puške v koru zo ali za malce oportunistično, beri pilotovsko pranje rok na odprttem odru pred domačo srenero: mi ne bomo krivi. Moja trditev, ki jo lahko štejete za provokacijo, če hočete, ali le za konstatacijo: In še kako boste krivi tudi vi. Krivi bomo vsi Slovenci, od prvega do zadnjega, matični najpoprej z vso vodilno garnituro in raznoterimi priveski, in nato lepo po vrsti drug za drugim tudi vsi zamejci, (ki, mimogrede rečeno, sodeč po dokaj svežih izjavah literarne elite - Marka Kravosa, Marka Šošiča, obej Košut, seniorja in juniorja et cetero, večinoma niti nočeo biti zamejci, in ne majo biti manjšinci, menda tudi unejni nočeo biti, niti onstranci in pristranci ali obstranci, skoraj matični niti, bolj matični od matičnih bog ne daj, tišči jih kot preocek čevelj vsako ime, dvomim, da bi sprejeli naziv slovenci z malo (začetnico), spet bi se počutili nelagodno, pomanjšane in ponizane. Če bi jim pritaknili veliko začetnico in jih povzginali v Slovence z majuskulo, bi popenili od gneva, iz nas se ne boste norčevali! Skratka z njimi je križ, mai contenti. Ma cossa i vol esser sti benedeti sorojaki in genialci de la maloršiga? Kaj in kdo bi radi bili, naj že vendar povejo, pa naj se odločijo za nekaj definitivnega, da bodo zadovoljni za vse večne čase in bo enkrat mir. Te zadnje zares izzivale besede o pravem nazivu niso naperjene proti tržaškemu klubu, marveč zadevajo le moje cehovske kolege. Do vol razglabljanja o njih.)

Klubu Sireni, "še vedno slovenskemu glasusu v Tržaškem zalivu" (doklež? za vselej?) in tistim, ki se v njem trudijo, želim vse najboljše in na mnoga uspešna in srečnaleta.

Jolka Milič

SLOVENSKA MATICA - Novosti

Predstavili politične spise Franca Jeze in roman Jožeta Snoja Sobranie

Pri Slovenski matici so predstavili novosti, med katerimi so politični spisi in premišljevanja o slovenski samostojnosti in demokraciji Franca Jeze. In zgodil se bo čudež, knjiga letošnjega Prešernovega nagrajenca Jožeta Snoja Balkan Sobranie, delo Vinka Ošlaka Usode s Koroškega in Portret skladatelja Janeza Matičiča avtorja Jurija Snoja.

Pisatelj, publicist in časnikar Jeza je bil prepričan v samostojnost Slovenije že v 50. letih minulega stoletja, o čemer je pisal v Italiji, kjer mu družbeno-politične razmere tega niso onesmogocale, je na predstavitev knjige dejal Primož Sturman. Slednji je zbral gradivo za knjigo. In zgodil se bo čudež ter zanj prišpel spremno besedo. Besedila je Jeza večinoma objavljala v samozaložbi, o ideji neodvisne Slovenije pa je po besedah Sturmana javno spregovoril šele leta 1969 na Dragi mladih.

Delo, podnaslovljeno premišljevanja o slovenski samostojnosti in demokraciji, prinaša izbor političnih spisov Jeze, ki jih je izbral in v uvodno besedo opremil Boris Pahor, pri delu pa sta pomembno vlogo odigrala tudi Slovenska matica in avtorjeva hči Ewelina Hermine Jeza, je še povedal Sturman. Opozoril je tudi na avtorjevo literarno pisanje. Jeza, ki je mladost preživel na Ptiju, je pesmi med drugim objavljala v Mladi setvi in Mladem Prekmurcu, po migraciji v Italijo leta 1947 pa je spisala nekaj radijskih zbirk kratke proze.

Balkan Sobranie je bila nekoč oznaka za izbor tobaku, knjiga s taistim naslovom pa po besedah Jožeta Snoja prinaša nabor človeških usod Balkana. Zgodbe, ki jih je Snoj pisal na podlagi izkušnje služenja vojaškega roka, so po njegovih besedah "cvetober balkanskih zgodb". Te je orisal s srbskimi besedami, ki so polne turkizmov. Za lažje razumevanje je zgodbam dodan slovarček. Delo, podnaslovljeno Samovzgojni roman ali Ide Tito preko Romaniye, je vojaški roman, ki vsebuje "povsem univerzalne vojaške reči, ki so bile enake v ameriški vojski, rdeči ruski armi in JLA", je še povedal letoski Prešernov nagrajenec Snoj.

Portret skladatelja Janeza Matičiča je plod dvoletnih pogovorov med skladateljem in Jurijem Snojem. V pogovorih se po Snojevih besedah prepleta več tematik. Določi uvede spominsko-biografska tema, jo nadaljuje pričevanje o Matičičevem glasbenem življaju in Ljubljani in Parizu v 40. in 50. letih minulega stoletja, sklene po skladateljevo razmišljjanju o glasbi in posameznih glasbenikih in glasbenih delih. Matičič, ki ima za svoje učitelje Bacha, Mozarta, Brahmsa in Ravela, je dejal, da je z glasbo povezan že od otroških let, ko sta z mamo kupila prvo violino. Njegov vzor so bili vedno omenjeni klasični, nagovorili pa so ga tudi poznejši avantgardisti. Urednik Milček Komelj je predstavil delo Vinka Ošlaka Usode s Koroškega. Te prinašajo šest esejev šestih bolj kot ne zamilčanih oseb, ki so zaznamovali koroški prostor. Knjiga je bila letos nominirana za Rožančevu nagrado.

TRST - Posvet o Ivu Andriću ob 120. obletnici rojstva in 90. obletnici njegovega prvega prihoda v Trst

Hudič v knjigah

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Njegovi nasprotniki so pisali, da so njegove knjige polne predsodkov do muslimanov, enostranske in nacionalistične in da bi bilo kratko in malo potrebitno preprečiti njihovo uvrščanje v šolske programe v tej državi.

Poskus, da bi literaturo očistili temnih plati balkanske resničnosti, sem nekoč že zapisal, da vsaj literatura ne bi bila več kotiče negativnih predsodkov, prizoriče človeških zabolod in da bi s svojimi pozitivnimi in svetlimi sporočili prispevala k človeški, verski in etnični toleranci, je enostavno rečeno – zmoten. Če bi tak poskus prevzgoje pisateljev uspel, potem bi res dobili nekonfliktno in neproblematično, a zato sterilno prozo ali dramske tekste. Takšne literature nihče ne bi bral, tudi pisati je pravzaprav ni treba. V eseju »Pisateljevi pogledi na Political Correctness« sem ob teh pojavih zapisal: »Najpomembnejša literatura na tem koncu Evrope je v dvajsetem stoletju nastajala prav iz umetniških soocenj s kontroverzno, nevarno, temno balkansko družbeno realnostjo, ni se bala opisovati predsodkov in sovraštev, nizkih strasti in človeških zabolod. Če bi sodili po kriterijih politične korektnosti, potem bi bilo potrebno Travniško kroniko Nobelovega nagrajenca Iva Andrića kratkomalo prepovedati, pa vendar je to delo, ki nam najgloblje odstira človeški pogled v zapletena balkanska kulturna in politična nasprotja, odslikana na posamičnih življenjih in usodah.«

Takrat nisem pomisli, da bi se moj nekoliko ironičen predlog utegnil urešnici.

Seveda je bila v tej misli o prepovedi Travniške kronike ironija na račun ozkosrčnih in ozkogledih presojevalcev literature, in nisem misil samo na Andrića, tudi mnogi še živeči pomembni avtorji se s svojimi zgodbami gibljijo po nevarnih labirintih balkanske družbene in duhovne resničnosti. Bil sem torej močno presenečen, ko sem izvedel za prizadevanje, da bi Andrićeve knjige umaknili iz šolske vzgoje v Bosni in Hercegovini. Očitajo mu še hujše stvari, kot sem jih uvdoma omenil: da v svojih delih prikazuje bosanske muslimane kot Turke – napol aziatske nasilnike, ki jih podzavestno preganja kompleks izdaje zaradi spreobrnitve. Res je, da je, da je Andrić iz spoznanj, temelječih na lastni izkušnji, uspel ustvariti preprčljiv svet »Orienta v Evropi«, in res je, da je opisoval svojo vizijo Bosne kot dežele na prepadu med vzhodom in zahodom, dežele prepojene z iracionalizmom, versko nestrnostjo ter čustvenimi izbruhi, večinoma v erotičnem smislu. Toda da bi bil zaradi tega nestrenpen sam avtor, ki se v Znamenjih ob poti v vsaki vrstici dokazuje kot moder, strpen, dvomeč, iščoč človek, to je na robu absurdna. V vsej knjigi teh osebnih izpovedi in prenobljevanje ne boste našli niti vrstice nacionalne nestrnosti, izključevanj, kolikor se spomnim, v njej celo besede, ki bi ljudi poimenovala z nacionalnimi ali verskimi oznakami, ne boste našli.

Tu imamo dva problema, prvi je novodobna politična korektnost (Political Correctness), ki se je s trombami osvobajajočega liberalizma pojavila v osemdesetih letih prejšnjega stoletja in uspela v kratkem času v javnem življenju uveljaviti nov terminološki moralni kodeksi, in se ukvarja z izganjanjem jezikovnega rasizma, seksizma in drugih oblik jezikovne diskriminacije. Marsikateri sodobni avtor, tudi podpisani, je že doživel, da so mu v kritikah prali glavo zaradi njegovega »nasilnega« jezika, »odnosa do žensk«, »nihilizma« do verskih vprašanj, itd., kakor da vsak mačist, kriminalec ali nihilist v njegovih zgodbah ni nič drugega kot avtor je alter-ego: ti si ga ustvaril, torej je v tebi ali pa si vsaj ranj odgovoren.

Drugi problem je obravnava tega, kar razume pod pojmom Balkan.

Zahodna Evropa je imela težave že z razumevanjem dogajanja v komunističnih diktaturah Vzhodne Evrope, ko so proti koncu osemdesetih let posamezni disidenti in civilna gibanja sprožila široka gibanja za demokracijo. Težko je bilo razumeti zapletenost teh procesov in notranjih odnosov v komunističnih diktaturah. Toda tu si je vsaj lahko pomagala z manjšinsko jasno sliko: demokracija versus diktatura, svobodni svet proti zatiranju. Po izbruhu jugoslovenske krize pa je bil odgovor na vprašanje, kje je divji, plemenski del Evrope, na dlani: na Balkanu.

Oživel je skup skup skup starih stereotipov: razdrobitev političnega prostora, nepredvidljivi in prevrantski politiki, podkupljivi državni uradnik, surova vojaška obračunavanja, majhne privatne vojske, ki se znašajo nad civilnim prebivalstvom; ob tem pa iz starega arsenala klšejev, ki je vladal na Balkanu že na začetku dvajsetega stoletja: nesnaga, lenoba, okrutno ravnanje s podrejenimi, zanimalovanje žensk, sovraštvo do religiozno in kulturno

To soboto bo v muzeju Revoltella v Trstu posvet o Ivu Andriću na temo: Andrićevi mostovi: jezik, identiteta in pisanje včeraj in danes. Prireja ga združenje Cizerouno ob 120. obletnici rojstva srbskega nobelovca in ob 90. obletnici njegovega prvega prihoda v Trst.

Strokovno srečanje se bo pričelo ob 9.30, na njem pa bodo po uvodnih pozdravih po vrsti govorili pisatelj Drago Jančar, pisatelj in publicist Milan Rakovac, zgodovinar književnosti in eseist Ivan Lovrenovič ter pisatelj in zgodovinar Slavko Goldstein.

To bo prva iz niza pobud, ki jih združenje Cizerouno namerava prirediti za boljše poznvanje lika in dela Iva Andrića (na arhivskem posnetku v sredini) pri nas ob podpori Dežele Furlanije-Julijanske krajine in Tržaške trgovinske zbornice. Spored sta pripravila Mila Lazić in Massimiliano Schiozzi. V ta sklop spada tudi predstava Pismo iz 1920, ki jo bo Slovensko stalno gledališče uprizorilo 28. t. m. v mali dvorani Kulturnega doma v Trstu.

Pisatelj Drago Jančar (na posnetku spodaj) nam je prijazno ponudil v objavo besedilo, ki ga v soboto namerava prebrati na posvetu. Za to se mu lepo zahvaljujemo.

dragičnih, mačistična domišljavost in vsakršna človeška nestrnost. Za tak pogled na Balkan so mnogi politiki in vojščaki ob vojni v nekdanji Jugoslaviji ponujali precej močne argumente. Toda v deželah nekdanje Jugoslavije, ki so ob razpadu skupne države preživljale hude ure, je bilo, kakor tudi v veliko hujših evropskih krizah dvajsetega stoletja, veliko izobraženih in preprostih ljudi, ki so nasprotsivali nacionalističnim delirijem in iskali demokratične izhode iz težkega in zapletenega položaja, ki so se zavzemali za dialog in toleranco, ki so se izpostavljali in tvegali izobčenje iz svojih okolij, če ne celo represivnih ukrepov. Vedeti je treba, da se je v komunistični Jugoslaviji, ki je bila liberalnejša od ostalega dela Vzhodne Evrope, kljub ideološki prevladi partije in njenega državnega aparata, zgodila modernizacija in da se je v njej razvil sloj kulturne in kritične inteligence, ki je bila, vsaj za področje umetnosti in znanosti si to upam trdila, v stiku z vsemi sočasnimi evropskimi tokovi. Toda ta sloj sredi zapletene konfliktne situacije ni prišel do izraza niti doma niti na tujem. Domu se je moral umakniti pred nasiljem, v evropski javnosti je bilo celo med intelektualci le malo poskusov, da bi razmere globlje analizirali in razumeli.

V času, ko se tudi tradicionalna evropska samopodoba vse pogosteje srečuje z izzivom tako imenovane multikulturalnosti in to ne abstraktno, ampak na svojih tleh, v svojih družbenih in kulturnih okoljih. Ob tem se je močno razširila teza o multikulturalnosti otomanskega imperija in njegovi toleranci, ki naj bi bila, vsaj glede religioznih razlik, značilna tudi za Balkan, preden se je začel veliki poskus evropsizacije, ki je s seboj pripeljala tudi vzpone nacionalizmov. In tu se je v nekaterih glavah, ne samo v Bosni, znašlo kot problem tudi delo Iva An-

drost ali manipulacija, odvisno pač od pritrjujočega ali odklanjajočega pogleda. Toda za sodobni pogled bi morali biti odločilno vprašanje, ali je ta multikulturalnost tudi socialno, ne samo horizontalno, ampak tudi vertikalno delovala? V socialni strukturi in pravnih določilih otomanske teokratske države je krščanska »raja« sicer smela ohranjati svoj jezik in svoja verska izročila, vendar je bila samo »raja« in absolutno deprivilegirana. Smela je plačevati davke, pogosto neznosne (»sharač«), sicer pa je bila socialno povsem na dnu, povsem neenakopravna in v vseh življenjskih in družbenih ozirih zapostavljena in zatirana. Znotraj teokratskega modela je bila edina možnost za prestop med socialno enakopravne – prestop in islam.

To se pravi, da so bili kristjani (neverniki, djauri) popolnoma neenakopravni in v vsakem oziroma zapostavljeni samo zato, ker so bili, v modernem jeziku rečeno – drugi.

Ni bilo jezikovnega ali nacionalnega zatiranja, kakšnega so razvijala nacionalistična gibanja zahodne in tudi vzhodne Evrope, bilo pa je – zradi drugosti, drugačnosti – neusmiljeno socialno zatiranje. Upori in Grčiji, v Srbiji in drugod niso bili samo rezultat delovanja pravoslavnih duhovnikov, ampak tudi, ali celo predvsem tragična posledica neusmiljenega ravnjanja s krščansko rajo. Kakšne mitologije so zrasle iz teh uporov in kakšne so bile njihove posledice za razvoj balkanskih narodov, to je drugo vprašanje. Vendar dejstva o izraziti, kodificirani netoleranci osmanskega cesarstva ta naknadni kulturni in politični razvoj ne spremeni. Seveda lahko govorimo, da sta avtorja svetovnega slovesa, kot sta Kazantzakis (Kapetan Mihalis) ali Andrić (zlasti Travniška kronika) življenje in imperiju in odnose med rajo ter islamskimi begi, pašami in drugimi gospodarji opisovala s stališča evropsko usmerjenega kulturnega kroga, ki sta mu pripadala, vendar si zagotovo celotne, za »rajo« pogosto neznosne atmosfere, tega nista izmisliła, če sta si že izmisliła človeške zaplete, izdajstva in strasti, brez katerih so literarne zgodbe prazne. Andrić govorí o ljudeh, govorí o pogosto iracionalni atmosferi, ki je rasla iz takšne družbene strukture, govorí o krutih medčloveških odnosih, govorí o pridruženi erotiki in njenih izbruhih, a to je daleč od kakšnekoli predestinacije za zlo ali predsodkov o nižji kulturi. Tega ne bi mogel storiti avtor, ki v mariborskem zaporu sanja o tem, »da bi se raztopile vse ključavnice in izginili vsi zapori sveta«. Andrić piše literaturo. Literaturo, ki tudi z vednostjo o zлу in nepredvidljivosti življenja osvobaja. Kdor tega ne razume, tudi ne bo vedel, zakaj je Ivo Andrić za mot

ti s svoji knjigi Znamenja ob poti zapisal misel nekega Jova Markova Džinovića, ki je bil svoj čas zaposlen pri gradnji Sueskega kanala. Ta misel se glasi: »Vsakršen hudič ti je zapisan v mojih bukvah.«

Drago Jančar

GAZA - Prekinitev ognja s posredovanjem Hillary Clinton

Premirje začelo veljati sinoči od 20. ure dalje

GAZA - Izrael in palestinsko gibanje Hamas v Gazi sta po osmih dneh obstrelevanju dosegla dogovor o prekinitvi ognja. Prekinitev ognja je začela veljati ob 20. uri po srednjeevropskem času, je v Kairu skupaj z ameriško državno sekretarko Hillary Clinton objavil egiptovski zunanj minister Kamel Amr. Obe strani uradno še nista pojasnili podrobnosti dogovora, se je pa do vsebine že dokopala ameriška tiskovna agencija AP. Izrael bo tako glede na dogovor končal z vsemi vojaškimi aktivnostmi proti Hamasu na območju Gaze, palestinski borce pa bodo prenehalni z raketenimi napadi na cilje v Izraelu. Če bo prekinitev ognja zdržala 24 ur, bo Izrael odprl meje z Gazo in omogočil lažji prehod oseb in tovora ter tako olajšal blokado območja, ki jo izvaja že od leta 2007. Garant dogovora bo Egipt, še navaja AP.

Sklenitev dogovora je potrdil izraelski premier Benjamin Netanjahu. Pojasnil je, da se je po pogovoru z ameriškim predsednikom Barackom Obama odločil, da bo Izrael egiptovski pobudi za mir dal priložnost.

Iz Bele hiše pa so sporočili, da je Obama že pohvalil Netanjahua za odločitev, da sprejme dogovor o prekinitvi ognja. Pred tem je Netanjahu tudi predlagal, naj sprejme predlog, ki ga je oblikoval Egipt, hkrati pa mu je zagotovil, da Izrael s tem dogovorom ohranja pravico do samoobrambe.

Dogovor je na novinarski konferenci, na kateri je egiptovski zunanj minister objavil novico o doseženem dogovoru med Izraelom in Hamasom, pozdravila tudi ameriška državna sekretarka Clintonova. Pri tem je izrazila upanje, da bo prišlo do celovitega mirovnega sporazuma v regiji.

»Ni nadomestila za pravičen in trajen mir,« je dejala. Napovedala je še, da si bodo ZDA skupaj z Egiptom in drugimi državami v regiji še naprej prizadevale pri naslednjih korakih v smeri proti temu, da bi »Izraelu zagotovili varnost, ljudem v Gazi pa izboljšali življenske razmere«.

S sklenitvijo dogovora naj bi se končali osem dni trajajoči spopadi, ki so na palestinski strani zahtevali več kot 140 žravnjen, več kot tisoč pa je bilo ranjenih, večinoma civilistov. V Izraelu pa so palestinske rakete terjale pet smrtnih žrtev in več ranjenih. Izrael je sicer od začetka ofenzive 14. novembra nad Gazo izvedel preko 1500 letalskih napadov, na Izrael pa je prileteло preko 1000 palestinskih raket.

Včeraj je sicer v izraelskem bombardiranju Gaze umrlo 17 ljudi, medtem pa je eksplodiralo tudi na izraelskem avtobusu v Tel Avivu, pri čemer je bilo ranjenih več kot 20 ljudi. Ni še sicer jasno, ali je šlo za podatknjeno bombo ali napad samomorilskoga napadalca, je pa uradni Izrael napad označil za terorističnega.

Do napada v Tel Avivu je prišlo vsega nekaj ur pred dogovorom o prekinitvi ognja in neposredno med obiskom Clintonove ter generalnega sekretarja ZN Ban Ki Moona v Izraelu in Ramali. Clintonova in Ban sta nato odpotovala v Kairo, kjer sta se udeležila pogovorov o prekiniti ognja.

Ban je sicer nedolgo pred objavo novice, da je dogovor dosežen, izrazil dvom, da bi bil dogovor lahko dosežen kmalu, saj da je potrebno določiti »še veliko podrobnosti«.

Zaradi nasilja v Izraelu in območju Gaze se je sicer včeraj oglasilo tudi slovensko zunanje ministrstvo in odsvetovalo potovanju na območje. Hkrati je potrdilo, da v napadu na avtobus v Tel Avivu ni bil ranjen noben slovenski državljan. Oglasilo se je tudi devet slovenskih nevladnih organizacij in društev, ki so tako MZZ kot odbor državnega zborna za zunanj politiko pozvali k sprejetju nujnih ukrepov in odsobi nasilja v Gazi. Pozvali so h konkretnim ukrepom za izvajanje pritiska na Izrael in se zavzeli za sankcije proti judovski državi v Združenih narodih in na ravni Evropske unije. Izrazili so tudi prepričanje, da mora Slovenija v celoti podpreti palestinska prizadevanja za članstvo neodvisne države v ZN ter sprejem v druge mednarodne organizacije. (STA)

Včeraj je sicer v izraelskem bombardiranju Gaze umrlo 17 ljudi, medtem pa je eksplodiralo tudi na izraelskem avtobusu v Tel Avivu, pri čemer je bilo ranjenih več kot 20 ljudi.

ANSA

RIM - Srečanje o vprašanju produktivnosti

Dogovor med vlado in socialnimi partnerji brez pristanka CGIL

RIM - V palači Chigi se je včeraj zaključilo srečanje med vlado, predstavniki sindikatov in delodajalcev o vprašanju produktivnosti. Vsi so podpisali dogovor, razen sindikata CGIL, ki tudi ni sodeloval na tiskovni konferenci. Predsednik vlade Mario Monti je izrazil željo, da bi sindikat CGIL po razmisleku prav tako pristal na dogovor. Ne gre za to, da bi si moral CGIL premisliti, temveč za ocenjevanje, za katero ima na razpolago ves čas, je dejal Monti. Po njegovi oceni bi imel podpis tega sindikata pod doseženim sporazumom izreden pomen.

Razhajanja z CGIL je skušal ublažiti tudi minister za razvoj Corrado Passera, ki je poudaril, da sporazum ne izolira nikogar od pogajanja o vsedržavnih delovnih pogodbah.

Vlada v svoji noti poudarja, da je bil dogovor dosežen po pogajanjih, ki so se začela na začetku septembra in so se nadaljevala s srečanjimi vlade z delodajalcem in sindikati. Cilj je bil izboljšanje produktivnosti dela v Italiji, kar lahko posledično poveča kompetitivnost italijanskega gospodarstva in privabi investorje. S tem namenom je vlada predlagala, da se v zakon o stabilnosti za leto 2013/14 določi 1,6 milijarde evra za davčno razbremenitev nagrajevanja produktivnosti, nakar je bila vsota po amandmajih v parlamentu zvišana na 2,1 milijarde. Po oceni vlade se na ta način zavaruje kupna moč plač, obenem pa se sproži mehanizem zvišanja produktivnosti, ki naj bi italijansko gospodarstvo postavilo ob bok drugih evropskih držav.

Doseženi sporazum je na tiskovni konferenci zagovarjal tudi generalni tajnik CISL Raffaele Bonanni. Sindikat CGIL pa je na drugačnem stališču, ki ga je na sestanku v palači Chigi orisala generalna sekretarka Susanna Camusso. Zatrdila je, da je takšna pot zgrešena, kajti tako ne bi bila zavarovana kupna moč plač. Predlagani sporazum vzbuja razočaranje, njegova najbolj kritična točka pa je, da se bodo realne plače delavcev znižale. Gre za potrezo, je dejala Camussova, ki je povsem dosledna v vladno politiko, ki težo ukrepov za reševanje krize zvraca na pleča delavcev. Sekretarka CGIL je poudarila, da je bila s tem sporazumom zapravljena pomembna priložnost, da vlada zagotovi več praviciosti pri porazdeljevanju bremen za reševanje gospodarske krize.

Srečanje med vlado in socialnimi partnerji

Srbsko tožilstvo bo obravnavalo vojne zločine med operacijo Nevihta

BEOGRAD - Srbsko tožilstvo za vojne zločine bo po haaških oprostilnih sodbah za hrvaška generala Anteja Gotovino in Mladenom Markačem sprožilo pravne postopke za obravnavo vojnih zločinov med hrvaško vojno operacijo Nevihta leta 1995, je za srbsko tiskovno agencijo Tanjug napovedal srbski tožilec za vojne zločine Vladimir Vučević. Že obstoječe primere in šest novih bodo odprli po tem, ko je haaško Mednarodno sodišče za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije v petek oprostilo Gotovino in Markača, ki sta bila na prvih stopnjih obsojena na 24 oziroma 18 let zapora zaradi zločinov med in po operaciji Nevihta.

Kot je Tanjug v torek zvezčer pojasnil Vučević, bodo postopke sedaj sprožili, ker ima po mednarodnem pravu haaško sodišče primat pri obravnavi tovornih primerov in so čakali na pravnomočno sodbo. Srbsko tožilstvo bo od haaškega zahtevalo dokaze, ki so bili proti hrvaškim generaloma predstavljeni na prvi stopnji. Vučević je te dokaze označil kot relevantne. Po njegovem mnenju lahko prispevajo k ugotovitvi resnice o zločinih med Nevihito, ki jih haaško sodišče ni obravnavalo.

Za srbsko televizijo RTS je sicer omenil možnost revizije postopka proti Gotovini in Markaču na haaškem sodišču v primeru novih dokazov, npr.

topniških dnevnikov o napadih na Knin. Poudaril pa je, da v tem postopku generala ne bi mogla biti obsojena na zaporne kazni, temveč bi lahko samo na primer ugotovili, da je prišlo do kršitve prava.

Oprostilna sodba je po njegovih ocenah haaško sodišče kompromitirala in Nevihi dala legitimnost. Pričakoval je namreč, da bo vsaj kdo spoznan za krivega po poveljniški odgovornosti. Velika napaka haaškega tožilstva pa je po njegovem mnenju to, da ni pridebilo topniških dnevnikov. Sodelovanje s hrvaškim tožilstvom je sicer označil kot dobro.

Med operacijo Nevihta avgusta 1995 je hrvaška vojska dokončno osvobodila ozemlje, ki so ga leta 1991 zasedli srbski uporniki in ga razglasili za Republiko Srbsko krajino. Območje je po operaciji zapustilo 20.000 civilistov. (STA)

ATENE - Finančni ministri brez dogovora

V Grčiji razočaranje glede pomoči EU

ATENE - Finančni ministri držav v območju evra, ki na maratonskem srečanju niso uspeli doseči dogovora o nadaljnji pomoči Grčiji, so razočarali Atene. Premier Antonis Samaras je poudaril, da morajo mednarodni partnerji Grčije izpolniti svoje obveznosti. Grška opozicija govori o poniranju. »Grčija je storila, kar je moralna in k čemur se je obvezala,« je v izjavi poudaril grški premier Antonis Samaras. »Naši partnerji, vključno z Mednarodnim denarnim skladom (IMF), morajo prav tako izpolniti svoj del,« je poudaril po poročanju ameriške tiskovne agencije AP.

Po besedah Samarasa ne gre le za prihodnost države, pač pa za stabilitet celotnega območja z evrom. »Kakršne koli tehnične težave ne predstavljajo izgovora za zamudo,« je poudaril. Zaradi novega zasedanja evroskupine prihodnji teden je sicer moral grški premier odpovedati pot v Katar. Območje z evrom ne more izrabljati Grčije za opravičevanje svoje nesposobnosti pri spopadanju z različnimi manifestacijami evropske dolžniške krize na učinkovit in odločen način, pa je poudaril vodja koaličkih socialistov (Pasok) Evangelos Venizelos.

Še bolj ostri so bili v odzivih na nočno odločitev predstavniki grške opozicije. »Vlada izpolni vse ukaze in je v zameno ponizana,« je tako menil Dimitris Papadimilis iz opozicijske stranke Siriza.

Bolj pomirljivi toni prihajajo iz območja z evrom. Francoski finančni minister Pierre Moscovici je tako poudaril, da je območje z evrom »le še za las« oddaljeno od dogovora. »Verjamem, da ga bomo dejansko dosegli,« je dejal po poročanju nemške tiskovne agencije dpa. Nemški finančni minister Wolfgang Schäuble je ob tem poudaril, da je Grčija izpolnila dosedane zahteve in da so vzpostavljeni izboljšani nadzorni mehanizmi, s pomočjo katerih bo mogoče spremljati izvedbo reform tudi v prihodnje.

Nemška kanclerka Angela Merkel je sicer včeraj o napredku na temo Grčije obveščala poslance svoje Krščanske demokratske unije (CDU). Kot je za zaprtimi vrati po navedbah virov dejala kanclerka, obstajata dve možnosti, kako okrepliti pomoč Grčiji. Prva možnost je »manjše« zvišanje sredstev začasnega mehanizma za zaščito evra (EFSF), in sicer v obliki 10-milijardnega povečanja garancij. Druga možnost pa je občutno znižanje obrestnih mer, ki jih Grčija plačuje za svoja posojila. Merklova naj bi nakazala, da je možna tudi kombinacija obeh ukrepov. (STA)

ZLATO
(99,99 %) za kg
43.325,45 € 0,0

SOD NAFTE
(159 litrov)
110,68 \$ +0,77

EVRO
1,2805 \$ 0,0

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
21. novembra 2012

valute	evro (povprečni tečaj)
21.11	20.11
ameriški dolar	1,2805
japonski jen	105,49
bolgarski lev	1,9558
češka korona	25,484
danska korona	7,4574
britanski funt	0,80370
madžarski forint	281,27
litovski litas	3,4528
latvijski lats	0,6961
poljski zlot	4,1249
romunski lev	4,5345
švedska korona	8,6220
švicarski frank	1,2041
norveška korona	7,3260
hrvaška kuna	7,5600
ruski rubel	39,9872
turska lira	2,3097
avstralski dolar	1,2358
brazilski real	2,6784
kanadski dolar	1,2774
kitajski juan	7,9800
indijska rupija	70,5750
južnoafriški rand	11,4849

GORICA - Srečanje s tremi predsednicami v klepetalnici Goriškega loka

Napočil čas sprememb, kriza naj bo spodbuda

Sistema slovenskih manjšinskih ustanov se iz objektivnih razlogov ne da več upravlja po starih modelih, zato je gospodarska kriza v nekem smislu celo dobrodošla. Pod silo razmer bodo organizacije prisiljene upoštevati nove idejne vzgibe, uresničevati (vsaj srednjoročne) vizije in sprejemati pogumne odločitve, ki bi bile koristne tudi v mirnih časih. Če tega ne bo, bo sistem propadel. Tako bi lahko potegnili črto pod vsebinsko bogatim včerom klepetalnice Goriškega loka in Feiglovi knjižnici. Sinočne gostje so bile tri ženske, predsednice upravnih odborov. Martina Strain (Narodna in študijska knjižnica), Nataša Paulin (Glasbena matica) in Maja Lapornik (Slovensko stalno gledališče) so se povarjale z Davidom Sanzinom, ob koncu pa je Paulinova v imenu vseh treh spodbudno izjavila, da »nekdo mora začeti, mi tri smo pripravljene na dialog in pozivamo vse ostale k skupnemu razmisleku.«

O reakcijah na krizo je Maja Lapornik dejala, da se SSG odziva z delom: »Polni smo elana in načrtov pri spopadanju s krizo. Ko liko smo pri tem uspešni, je drugo vprašanje. Rekla bi, da ne preveč. Maloduše se nas ločeva, a ga z delom premagujemo.« Gledališče je že doživelovo hujše krize, po zadnji so spremenili statut. »Zaradi težav s prispevkvi se je model financiranja zlomil. Racionalizacija v gledališču bi bila pozitivna, stvar je notranje debate. Osebje pa je že na minimum,« je dejala. Položaj SSG se je poslabšal tudi zaradi odločitve Dežele, da prekliče že sprejet prispevek. »Pravijo mi, da smo zelo strogi upravitelji, a smo postavljeni pred dejstvo, ki mu nismo botrovali.« Zaradi nastalega položaja bo SSG črtal pomembno produkcijo.

GM je deželna ustanova, ki hoče biti prisotna na celotnem obmejnem pasu, to pa stane in stroški so iz leta v leto višji, je povedala Nataša Paulin. Na Tržaškem bodo prisiljeni zapreti nekaj podružnic (trenutno jih je tam 13) in odsloviti učitelje. »Težave so nastale sami zaradi zapletov s prispevkvi. Jemljeno posojila in plačujemo obresti: zaradi tuj je krvide mečemo denar skozi okno,« je bila jasna. Upravni odbor bo iskal nove vire finančiranja iz evropskih in italijanskih skladov.

Pri NSK so trije uslužbenci Odseka za zgodovino v dopolnilni blagajni. »To doživljamo seveda zelo slabu, ukrep pa je bil nujen, ker je naša blagajna prazna,« je dejala Martina Strain. Notranja reorganizacija je prepotrebna, ena poglavitnih tem pa je informatizacija storitev. V prejšnjih letih se na tem sploh ni delalo. Računalniki so stari, nekaj pa bo treba narediti v zvezi z elektronskimi knjigami. Prostore tržaške knjižnice pa morajo posodobiti: »Pritegniti moramo mlade. Knjižnica mora biti privlačna.« Upravni odbor hoče ohraniti in orednotiti Odsek za zgodovino, ki so ga upravitelji v zadnjih 40 letih vodili vedno na enak način. Odsek pa ima izjemno bogastvo, ki bi ga hoteli razstavljati, po možnosti v Kulturnem domu v Trstu: »To bi bil prvi pozitiven korak.«

Temi sodelovanja in prepoznavnosti v italijanskih krogih sta spodbudili debato. SSG redno sodeluje z italijanskimi in slovenskimi gledališči, s koprodukcijami omejujejo stroške. Prihodnje poletje naj bi na gradu sv. Justa v Trstu zaživel poletna gledališka sezona, pri kateri bodo sodelovala vsa tržaška gledališča. Lapornikova pa je tudi spomnila, da je slovensko gledališče z nadnapisi odprto vsem.

Nataša Paulin je obžalovala, da s SCGV Emil Komel ni sodelovala: »Lažje sodelujemo s šolami v Sloveniji. Večkrat smo predlagali skupne rešitve, vsakdo pa je ljubosumen na svojo ustanovo.« Sama zavrača tezo, da bi se moral GM odpovedati Gorici: »Skupaj bi moralni premisliti slovensko glasbeno šolstvo v Italiji, ne na lokalni ravni.« Martina Strain je dejala, da NSŠ sodeluje s Slorijem, potem ko so se stiki pred leti iz neznanih razlogov prekinili. Slori in Odsek za zgodovino bi lahko razvijala marsikaj skupnega, s knjižnico Dušana Černeta pa so odnosi zgolj diplomatski. »S težkim srcem priznavam, da je NSŠ daleč pre malo prepoznavna v italijan-

skih krogih. Tkali smo vezi z italijanskimi knjižnicami, omejena delovna sila pa je velika ovira. Želela sem potujčo knjižnico, ki bi vstopala v sole. Žal še vedno čakamo, da mladi pridejo k nam,« je povedala.

Na vprašanje, kako naj se manjšina izvije iz primeža krize (in iz primeža same sebe, dodajamo mi), je Lapornikova odgovorila: »pozitivno naravnostjo in delom.« Paulinova predlaga spremembe in zavrača egoizem: »Ko ne poznaš končne postaje, moraš tvegati in ne vztrajati na okopih.« Strainova poziva k opuščanju stare miselnosti, »ker si moramo življenje in delo organizirati v novih okoliščinah.« Med razpravo je Livio Semolič omenil, da bi morale ustanove bolj poslušati uporabnike, sistem slovenskih organizacij pa je po njegovem mnenju predimensioniran. Vesna Tomšič je dejala, da so razne ustanove upravljali po več desetletjih stare modelu, zdaj pa se račun ne izide. Rudi Pavšič je opozoril, »da smo zasebna združenja in ne državni aparati. Zahtevamo, da se nič ne spremeni, reorganizacija pa bi bila nujna tudi v normalnih okoliščinah.« SKGZ predlaga, da bi logiko dveh polov zamenjala meritokracija, ker organizacije niso vse enakovredne. Bo iz te moke kaj kruha?«

Aljoša Fonda

Martina Strain (NŠŠ), Nataša Paulin (GM) in Maja Lapornik (SSG)

BUMBACA

ŠTANDREŽ - Nesreča v tekstilnem podjetju Miko

Delavec z opeklinami

Aurelio Colasurdo iz Zdravščin je v videmski bolnišnici, okrevl naj bi dva tedna - Poškodoval se je s paro in barvo

V tovarni tekstilnega podjetja Miko v Ressovi ulici v štandreški industrijski coni se je v torek poškodoval delavec. Nekaj minut pred 21.30 je služba 118 prejela klic v zvezi z nesrečo, v kateri je 51-letni Aurelio Colasurdo dobil opekline prve stopnje. Tovarna podjetja Miko obratuje nepreklenjeno, delavec iz Zdravščin pa je v večerni izmeni delal pri stroju za barvanje blaga. Nenadoma je vanj brizgnila vodna para, pomešana z barvo. Opekline niso prizadele najobčutljivejših delov obraza - v teh primerih so najbolj ogrožene oči -, temveč spodnji del obraza, vrat in roki.

Colasurdo so prepeljali v videmsko bolnišnico, kjer je bil včeraj še hospitaliziran. Opekline le niso tako hude; po navedbah karabi-

njerjev naj bi okrevl približno dva tedna - če ne bodo nastopile komplikacije. Kapetan Lorenzo Pella, poveljnik goriških karabinjerjev, je povedal, da poteka ugotavljanje vzrokov nesreče. Možnosti sta dve: v stroju se je nekaj zatknilo ali pa je sam delavec napravil napako. V kratkem bodo karabinjerji poslali svoje poročilo na državno tožilstvo v Gorici. Da je slo za delavčeve napako, v imenu podjetja Miko trdi Gianfranco Di Bert; po njegovem prepričanju je posoda eksplodirala, ker delavec naj ne bi upošteval varnostnih predpisov v primeru, da se v stroju nekaj zataknje. Para, pomešana z barvo lahko dosega temperaturo do 130 stopinj Celzija, zato je treba počakati, da se ohladi. Po njegovem navajanju naj bi delavec na lastno roko z orodjem odpril posodo,

pri čemer je vanj brizgnila vreda mešanica paro in barve. Še k sreči, da ga ni oslepila in huje poškodovala, je pripomnil Di Bert. Delavec naj bi sprva odklonil poseg reševalcev, ki pa so jih poklicali njegovi kolegi.

Podjetje Miko je dejavno od leta 1997 in proizvaja kakovostno blago za pohištvo, vložila, zdravstvo in druge sektorje. Miko je partner japonskega industrijskega velikana, skupine Asahi Kasei Group, ki se ponaša z desetimi milijardami ameriških dolarjev letnega prometa. Japonska skupina ima vodilno vlogo na svetovnem trgu blaga iz mikrovlačen ter inovativnih rešitev na področju kemije in novih materialov, Miku pa zagotavlja visokokakovostna mikrovlačna in napredno tehnologijo. (af)

Sedež podjetja Miko v štandreški industrijski coni

BUMBACA

KULTURNI DOM

SPREJEM IN PODELITEV NAGRAD

DARKO BRATINA 2012 - POKLON VIZIJI

Sledi projekcija filmov režiserja KARPA GODINE

»RDEČI BOGIE« in »KARPOPOPNIK«

Danes, četrtek, 22. novembra 2012, ob 20.30
v Kulturnem domu v Gorici (ul. I. Brass, 20).

Info: Kulturni dom Gorica - tel. 0481 33288; email info@kulturnidom.it

30 let delovanja

30 let delovanja

GORICA - Preti ji zaprtje

V Rimu so »reševalki« Trgovinsko zbornico

Goriški Trgovinski zbornici preti zaprtje. Po navajanju članov delegacije, ki je v torek romala v Rim »reševalki zbornico, naj bi se ta nevarnost oddalila. Rimskega srečanja s predsednikom desete senatne komisije, pristojne za industrijo, trgovino in turizem, senatorjem Cesarejem Cursijem, so udeležili župan Ettore Romoli, predsednik goriške Trgovinske zbornice Emilio Sgarlata in njen generalni tajnik Pierluigi Medeot, spremljal jih je senator Ferruccio Saro. Govor je bil o novi zakonski ureditvi področja trgovinskih zbornic.

Sgarlata je Cursiju predstavljal vsebino splošne projektne sheme za preureditev trgovinskih zbornic. Poudaril je, da je ta v soglasju z dokumentom, ki ga je odobrila skupščina državne zveze Unioncamere, ter izpostavljal ravnovesje finančnega poslovanja goriške zbornice in njeno specifiko, pri čemer je opozoril na obmejno lego Goriške, na prostoto cono in t.i. Goriški sklad.

Romoli in Sgarlata sta se v torek

z namenom zagovarjanja obstanka zbornice sestala še s senatorji Enzom Giorgiom Ghigom, Flavijem Pertoldijem in Carлом Pegorerjem. Še pred tem so z istim ciljem potekala delovna srečanja z vodstvom zveze Unioncamere in z ekonomskim ministrom.

»Cilj naših prizadevanj je izpostaviti prednosti združevanja funkcij štirih trgovinskih zbornic v deželi, s čimer bi lahko pridobili človeške in finančne resurse, ki bi jih nato preusmerili v razvoj in internacionalizacijo podjetij. Izogniti se pa moramo spojiti krepostnih zbornic, ker bi to oškodovalo njihov odnos s podjetniškim svetom v krajevnem okolju,« so v Rimu zatrjevali člani goriške delegacije. Predsednik senatne komisije Cursi je sogovornike iz Gorice opozoril na možnost, da amandma z načrtom reforme področja trgovinskih zbornic v okviru t.i. razvojnega odloka ne bo osvojen. V tem primeru, če ne bo drugih presenečenj, bo sedanji status trgovinskih zbornic nespremenjen.

Pavel Hrovatin (desno) in razstava njegovih kamnitih umetnin BUMBACA

Druga prireditev v okviru obeleževanja 31. obletnice Kulturnega doma je potekala sinoči v njegovem zgornjem in spodnjem foyerju. Razstavili so štirinajst stvaritev velikega formata Pavla Hrovatina v obliku izklesanih reliefov, povezanih pod naslovom »Harmonija Krasa«. Gre za klesane kamnite umetnine, v glavnem za drobno klesane kroge premora približno enega metra, od katerih jih večina vsebuje

prav tako kamnite intarzije. Udeležence, med njimi prefektinjo Mario Augusto Marrosu, je uvodoma pozdravil ravnatelj Igor Komel, ki je razstavo okviril v sedanja dogajanja v hiši kulturne. Omenil je že izvedeno prireditev za otroke s Stenom Vilarjem in napovedal za današnji dan filmski dogodek sodelitvijo Nagrade Darko Bratina. Glede prisotnega kiparja je poudaril, da je v domu že več-

GORICA - Pavel Hrovatin razstavlja v Kulturnem domu

Krasu zapisani avtor odkriva notranji svet posameznega kamna

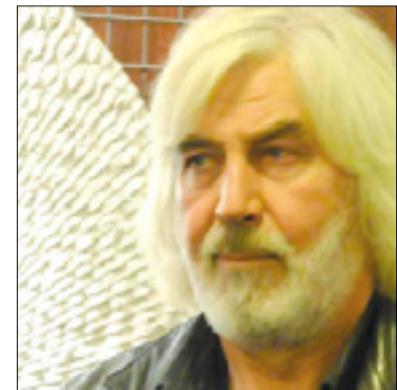
krat razstavljal, a nikoli samostojno. Vključenost v sedanje zaporedje predstavitev ga zato veliko bolj ovrednotijo.

Letošnjo sezono je opredelil kot varčno, a zaradi tega nič manj zanimivo in privlačno. V Kulturnem domu so se odločili, da bodo vabili v razstavne prostore ustvarjalce iz ožjega primorskega prostora, da se izkažejo in dobijo spodbudo za nadaljnjo rast. Krizni pogoji niso prisotni le znotraj naše narodne skupnosti; pojav je širi, saj so odgovorni na upravnih položajih kulturi skrčili in celo iznizili prispevke. Solidarnostno je izrazil moralno podporo furlanskim in italijskim ustanovam, kot so v prejšnjih tednih kulturniki in družbeni delavci iz večinskih krogov podpisali solidarnostno izjavo v prid Slovencem.

Razstavljena dela in avtorja je predstavil Joško Prinčič, ki se je s pomočjo fotografije že pred desetletji začel ukvarjati s kraškimi kamnitimi pejsaži. Dejal je, da kaže Hrovatin pri klesanju izreden občutek, ko iz navidezno amorfnega mate-

rialia skuša s preoblikovanjem odkriti hkrati notranji svet posameznega kamna. V velik užitek mu je ne zgolj zbiranje kosov kamna neposredno v kamnolomu, ampak, ob poznavanju njihove specifike, obenem razmišljanje o njihovih estetskih namembnostih. Hrovatin se navdihuje ob pogledu na gmajno, doline, vinograde, kamnite zidke, lesene ograje in morje, ki ga pogosto občuduje z roba kraške planote. Pogled mu seže na Tržaški zaliv s kontovelško-kriškim bregom v ospredju, v daljavi pa lebdi komaj zaznava ribiška jadrnica v objemu toploga sonca: ta podoba se je zelo zgodaj vtisnila v njegovo zavest in ga začarala. Figurativno napetost Hrovatin doseže z uporabo zgovornih likovnih simbolov, kot sta žareče sonce in občasno bleda luna, v kontrastu s prevladajočo belino apnenčastih skladov kraške kamna.

Sam avtor je sinoč tridesetim obiskovalcem posredoval svojo osnovno misel: Kras je lepo dojemati celovito; pod temi se kraške sestavine in pojavi vijejo od

Soče do Postojne in Dinaridov, zato ga moramo tudi na površini doživljati brez meja, pravih in miselnih.

Prefektinja je umetnika povabilila, naj nadaljuje po preizkušeni poti, ker bo na ta način seznanil širši svet z značilnostmi naših krajev in privabil ljudi na obisk. Kulturnemu domu pa je čestitala ob obletnici in poudarila njegovo raznoliko odprtost na vseh kulturnih področjih. (ar)

GORICA - Karpo Godina dobitnik Nagrade Darko Bratina - Poklon viziji

Novi veter digitalnega filma

Goriški Kinoatelje od leta 1999 podljuje nagrado, posvečeno spominu in viziji svojega ustanovitelja Darka Bratine. Namenjena je predvsem filmskim delavcem in producentom, vendar ne samo njim, saj jo je prejel tudi televizijski novinar in avtor reportaž. Kot je že bilo napovedano, je letošnji nagrajenec filmski, gledališki in operni režiser, obenem pa scenarist, montažer, direktor fotografije in pedagog Karpo Godina. Poleg dobro znanih filmov, kaže si »Rdeči Boogie«, »Splav Meduze in »Umetni raj«, je slovenski filmaš posejal svojo kariero tudi s številnimi eksperimentalnimi filmi, v katerih se avantgarda srečuje s širšim družbenim kontekstom. Pred dnevi smo ga srečali v Gorici, medtem ko je nadzoroval restavratorski poseg na svojih filmih v laboratoriju Videmske univerze »Camera Ottica« na Travniku.

Katere občutke je v vas vzbudila vest, da ste letošnji dobitnik Nagrade Darko Bratina - Poklon viziji?

Ko so mi to sporočili, se mi je takoj viziualno, v očeh, pojavil Darko - živ, živen in lep, kot sem ga bil vajen. Pomislil sem na vsa lepa skupna druženja. Predvsem ta, v Gorici, kjer so vrteli moje filme. To je bila čisto Darkova zasluga. Komaj je čakal, da naredim kaj novega, zato da bi to predvajali v Gorici. Skoraj sem se natanko spomnil besed, ki so bile izrecene. Vse je bilo zelo sublimirano, kot da bi celo najnovo druženje dal v eno majhno iskro, ek-

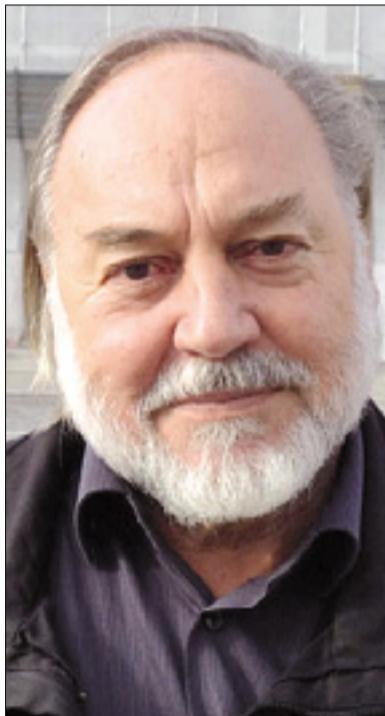
splozijo, v kateri je bilo vse noter. Koncentrat najinega sobivanja.

V vaših filmih se vedno pojavlja ideja avantgarde. Ali ta pogled, vizija sveta, sploh še obstaja?

Mislim, da je to še prisotno, da ni še izginilo. Ko obiskujem različne festivalne, ugotavljam, da je z novo digitalno tehniko nastala množica nekaj proizvodov. V tej množičnosti pa se najdejo tudi biseri. Ljudje, ki se filma ne bi nikoli lotili, ker finančno ne bi tega zmogli, ker niso šolani za to, prinašajo nov veter. Povsem neobremenjeni so z neko togo filmsko estetiko ali jezikom. Ker se lotijo filma zelo razbremenjeno, večkrat izumijo nov filmski jezik. To je fantastično. Na začetku smo bili prepričani, da bo ta digitalna množičnost uničila filmski jezik, izkazalo pa se je, da ga strahotno nadgrajuje. Če se poleg novih filmskih oblik to zna povezati tudi z neko kakovostno vsebino, bo to postalna neizčrpna zaloga priloznosti.

Po »Umetnem raju« niste več posneli celovečernega filma. Kako to?

Pripravljal sem zase ključen film. Imenoval se je »Stella del Nord«. Dogajal bi se večinoma v Trstu in na našem Krasu. Žal je prišlo do nekih čudnih odnosov s producentom in sem se čutil izigranega. Za ta projekt sem izgubil nekaj let svojega življenja, filma pa nisem nikoli posnel. Producen je moral celo vračati nekaj denar-

ja. Po vsem tem sem dvignil roke, dovolj mi je bilo filmskega sveta in znašel sem se v nekem vakuumskem obdobju, v katerem o filmih nisem več hotel razmišljati. To me je močno prizadelo in se vedno boli. V glavi in srcu sem imel neke stvari, ki žal ne bo do nikoli prišle na platno.

Jan Mozetič

GORICA - Nocoj v Kulturnem domu

Godina in Bratina se bosta simbolno ponovno srečala

Letošnja podelitev nagrade ima posebno mesto v Kinoateljejevi zgodovini

Karpo Godina danes (levo) in v času goriškega prikazovanja njegovih filmov z Darkom Bratinom (desno)

FOTO J.M., KINOATELJE

Karpo Godina bo Nagrado Darko Bratina - Poklon viziji prejel danes v Gorici za celovitost vsestranskega avtorskega dela v vlogi režisera in direktorja fotografije ter za pedagoško delo na področju usposabljanja novejših filmskih generacij. Ob letošnji 35. obletnici goriškega Kinoateljeja se bosta Godina in Bratina simbolno znova srečala. »Letoš-

nji nagrajenec Karpo Godina je Darka Bratino dobro poznal,« pojasnjuje vodja projekta nagrade, Mateja Zorn. Slavnostni večer se drevi začenja ob 20. uri v Kulturnem domu. Čeprav je Godini te dni ponagajalo zdravje, se organizatorji nadajo njegove prisotnosti. Slovensnosti bosta sledili projekciji, in sicer dokumentarni portret nagrajenca z naslovom »Karpotopnik« režisera Matjaža Ivančina, nato pa še nagrajenčev film iz leta 1982 »Rdeči boogie ali Kaj ti je deklica?«

Med 21. in 28. novembrom bo Kinoatelje dela letošnjega nagrajenca predstavljal širšemu občinstvu v Novi Gorici, Gorici, Ljubljani, Izoli, Trstu, Divači, in Vidmu. Na velikih platnih se bo zvrstilo petnajst njegovih del, ki so prispevala, najprej v okviru jugoslovenskih kinematografij, potem pa v slovenskem filmu, k oblikovanju kritične in človekoljubne zavesti, v kateri rase prizadevanje za svobodno in pluralno družbo. Pri Kinoateljeju poudarjajo, da ima letošnja podelitev Nagrade Darko Bratina - Poklon viziji posebno mesto v njihovi zgodovini. Ustanovitelj Kinoateljeja Bratina je pred 35 leti okoli sebe strnil radovedno mladino z obeh strani goriške meje in jih navduševal nad filmom. Konec sedemdesetih let so se člani Kinoateljeja redno udeleževali filmskega festivala v Pulju, kjer so se spoznali tudi z mladim prodornim filmlarjem Godino, cigar človečerni filmi, ki jih zaznamuje kritično opazovanje družbe in drzno eksperimentiranje filmske govorce, so kasneje doživelje italijanske premiere prav v Gorici. (km)

GORICA - Dijaška samouprava

Pouk na Travniku

Mimoidoči so radovedno spraševali, kaj se dogaja

Pouk je včeraj popoldne potekal na prostem: slovenski višješolski dijaki so sedeli pred palačo prefektture na goriškem Travniku in sami obravnavali šolsko snov. Mimoidoči občani so se ustavljali in jih spraševali, kaj se dogaja, dijake so v glavnem podprtli. Na višjih srednjih šolah se tudi v tej obliki nadaljuje samouprava, s katero dijaki protestirajo proti zakonskemu predlogu Aprea, zmanjševanju sredstev za šolstvo in drugim ukrepom.

Včeraj dopoldne so dijaki v šolskem auditoriju poslušali dve predavanji. Goriški tajnik Sindikata slovenske šole Joško Prinčič je govoril o trenutnem stanju v šolstvu, predstavnik italijanske Unije stu-

dentov in združenja Rete della conoscenza Riccardo Laterza pa je predstavil svoje poglede o gospodarski krizi in tudi o zakonu Aprea. Po omenjenih popularnih ulnih urah na Travniku (tam so bili do približno 18. ure) je bilo v šoli še večerno predavanje Niko Klanjščka o varnosti. Dijaki so lahko v šolskem poslopu do 20. ure.

»S samoupravo smo zadovoljni, dijaki so številni in dobro sodelujejo,« je včeraj komentiral predstavnik dijakov liceja Trubar-Gregorčič. Matjaž Starec. Samouprava se bo načeloma nadaljevala do sobote, ko bo v Gorici na sporednu dijaško demonstracijo. (af)

Slovenski višješolci s knjigami v rokah sredi Travnika BUMBACA

NOVA GORICA - Matevž Lenarčič o doživetjih z letalskega podviga

Svet je resnično lep

Še največ težav so povzročala birokracija in pridobivanja dovoljenj, prelet Himalaje in Mt. Everesta je zato opravil kar brez dovoljenja

Matevž Lenarčič in domaćin alpinist Peter Podgornik, v ozadju polna dvorana K.M.

Čeprav je svet s pomočjo raznih načinov komunikacije, ki se skorajda dnevno izpopolnjujejo, postal ena sama globalna vas in za ogled podob najbolj zakotnih delov tega sveta ni več treba niti vstati iz kavča, se še vedno najdejo taki, ki so prepričani, da si ga je vredno ogledati z lastnimi očmi. In predvsem na svoj način. Malodane utopične je zvenela napoved Matevža Lenarčiča, da bo z ultralahkim letalom, težkim manj kot 300 kilogramov, obkrožil svet. Kljub zapletom, za katere je na trenutke še sam komajda verjel, da se bodo srečno končali, mu je uspelo. Ne gleda na to, da je bilo o njegovem podvigу, več pogledih tudi rekordu, že toliko napisanega, Lenarčič še vedno napolni dvoran, ko ob svojih fotografijah predava o doživetjih na poti. Tudi v Novi Gorici je bilo v sredo tako.

Novogoriško planinsko društvo je sklop predavanj v novi sezoni začelo prav z Lenarčičevim ekstremnim popotovanjem okrog sveta, ki ni bilo le podiranje rekordov glede najmanjše porabe goriva v zgodovini letalstva in podobnega, temveč je imelo tudi družbeno koristno noto: letalo je s pomočjo posebne napravice opravljalo meritve črnega ogljika oziroma saj v atmosferi. Za podvig posebej prirejeno letalo Virus so izdelali v ajdovskem Pipistrelu. »Boscarol ima 'jajca'. Če bi padlo letalo v morje, bi tudi njemu prodala v hipu padla na nulo. Večno je tvegal,« se je namuznil Lenarčič ob spominu na priprave na potovanje. Pa ne le letalo, v vrhunski kondiciji, tako fizični kot psihični, mora biti tudi pilot, ki je premagoval 4.000 kilometrske razdalje brez možnosti pristanka in počinka. Letalo je sicer na nekaj točkah ponagajalo, a najtežje obremenitve je vzdržalo. Kot nalašč se je kmalu po vzletu pokvarila naprava, ki sporoča prisotnost nevih. Na Tahitiju so se pojavile težave z motorjem, v Avstraliji pa je bilo treba letalo dobesedno razstaviti. Iz Ajdovščine sta tja v enem tednu priletela Pipistrelova strokovnjaka in ga znova usposobila za na pot. Motor je zatajil tudi sredi puščave Kalahari, a k sreči le 40 kilometrov stran od letališča, kamor je z letalom kar prijadrhal.

Lenarčiču svet ni neznanka, dolgoletni pilot, alpinist, fotograf ... se je doslež že večkrat preizkušal na najvišjih vrhovih sveta. »To so vrhovi naše mladosti,« je povedoval novogoriškemu občinstvu, ko je na dih jemajočih fotografijah prikazoval vrhove Mt. Everesta, Aconcagua, in se pri tem ozrl na poleg sebe sedečega domaćina, alpinista Petra Podgornika, avtorja ene najtežjih smeri na Aconcagu. Na pot je Lenarčič odšel brez vsakršne vize. V manj razvitih državah mu je vrata odpirala kar bela srajca s kapitanskimi epoletami. Na poti mu je še največ težav povzročala birokracia in pridobivanja raznih dovoljenj. Zato je moral, na primer, prelet Himalaje in Mt. Everesta opraviti kar brez dovoljenja, o podvigu pa so na spletni strani, ki je sicer beležila sleherni premik letala, poročali šele, ko je varno prispel v Indijo. Prelet Mt. Everesta je bil tudi eden najtežjih v celotnem potovanju. Pilot se je bal, da mu ravn kisika ne pade pod še sprejemljivo vred-

GORICA EZTS se bo predstavil Zasedanje bo odprto javnosti

Tri obmejne občine ustanoviteljice Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS GO) - Nova Gorica, Gorica in Šempeter-Vrtojba - pripravljajo jutri prvo javno predstavitev tega združenja z geslom »Tvoj glas v EZTS«. Open days 2012 bodo potekali v konferenčnem centru ob goriškem sedežu Tržaške univerze v Ulici Alviano.

Predsednik EZTS Franco Frattini in župani treh občin bodo ob podpori agencije Informest iz Gorice in Regijske razvojne agencije za severno Primorsko iz Nove Gorice predstavili stanje in delovni načrt EZTS ter izpostavili razvojne priložnosti, ki jih EZTS lahko ponudi obmejnemu prostoru. Posebej se bodo predstavili štirje delovni odbori: odbor za promet, energijo, kulturo in izobraževanje ter odbor za zdravstvo. Prav do slednjega se pričakujejo informacije glede prvega večjega skupnega projekta EZTS GO - čezmejne porodnišnice, te dni zelo aktualne teme tako v slovenskem kot v italijanskem obmejnem prostoru. Predstavljen naj bi bil tudi podoben primer v Evropi. Frattini bo orisal smernice EZTS v programskem obdobju 2014-2020, vršilec dolžnosti direktorja EZTS GO, Marjan Pintar, pa bo prikazal novo grafično podobo in spletni strani. V nadaljevanju bo izkušnje EZTS Pons Danubii, ki sta ga leta 2010 ustanovili Slovaška in Madžarska, predstavil Zoltan Bara.

Jutrišnja predstavitev EZTS GO sodi v širši mednarodni dogodek Open Days 2012, ki je s 6.000 udeleženci ključni letni dogodek EU, v okviru katerega imajo državne, regionalne in lokalne oblasti možnost, da se srečajo, predstavijo in skupaj debatirajo o možnostih sodelovanja znotraj EU. Začetek goriškega zasedanja bo ob 11. uri, od 13. do 14. ure pa bo zaključna okrogla miza, ki se bo dotikala obmejnih problematik in pobud društv, delujočih na področju kulture, mlađinskih dejavnosti in univerze. (km)

Lenarčičeve fotografije različnih kotičkov sveta; Aconcagua v Argentini je najvišja gora v Ameriki in na južni polobli, Peter Podgornik je avtor ene najtežjih smeri

FOTO K.M.

PODGORA - Walter Bandelj zahteva županova pojasnila Železo iz bunkerjev odvrgli na rob gozda na Kalvariji

Kupi starega železa na Kalvariji

Ob cesti na območju Kalvarije so se pojavili kupi starega železa, ki trenutno samevajo na robu gozda. Rjeveče kovinske lesste, vrata in druge predmete je opazilo več domaćinov, fotografije pa je posnel občinski svetnik SSK-Demokratske stranke Walter Bandelj. Razložil je, da so se delavci z bagri lotili tamkajšnjih gozdnih bunkerjev, ki so bili zgrajeni med hladno vojno - v letih 1958 in 1959. Iz njih so potegnili vse, kar je bilo železnega, na mestu pa je ostalo betonsko ogrodje. Nekatere bunkerje so delavci si-

cer pokrili z zemljo. »Najprej se sprašujem, ali je bil ta poseg v času splošnega varčevanja potreben. Zanima pa me, zakaj so odstranili samo kovinske dele, če so že morali to narediti,« je povedal Bandelj. Po njegovih informacijah je za intervencijo pristojno italijansko obrambno ministrstvo, napovedal pa je, da bo pisal županu Ettoreju Romoliju in ga vprašal, ali je bil s tem primerno seznanjen. Znano je, da je Kalvarija kljub napovedim o njenem ovrednotenju vse prepogosto podobna divjemu odlagališču. (af)

GORICA - David Peterin vložil svetniško vprašanje

Zmeda na sejmišču

Po fitnessu, bazenih in večnamenskem centru naj bi bil na vrsti načrt za nakupovalno središče

Usoda goriškega sejmišča je velika uganka, saj kaže, da splošen načrt za razvoj in ponovno uporabo tega območja ne obstaja. Tako sklepa goriški občinski svetnik Demokratske stranke David Peterin na podlagi trditve visokih predstavnikov Trgovinske zbornice v krajevnem tisku. Občinski svetnik sprašuje župana Ettoreja Romolija, ali imajo Trgovinska zbornica, sejmiščna ustanova in sam župan zares namen prodati sejmišče.

V zadnjem obdobju je bil govor o različnih dejavnostih, ki naj bi jih v prihodnje razvijali in gojili v Ulici Barca. Omenjali so se fitness, bazeni, večnamenski športni center, zdaj pa še naku-

povarno središče. To možnost odkrito zavrača predsednik združenja trgovcev Ascom. »Zmeda, ki vlada med predstavniki takoj pomembne ustanove, enega izmed stebrov našega mesta, je popolna,« piše v Peterinovem tiskovnem sporocilu. Obnova območja sejmišča stanejo dva milijona evrov, načrt pa ni mogoče izvajati brez podrobnega načrtovanja, ki mora temeljiti na širši viziji o razvoju Gorice. »V takem obdobju si nihče ne bi smel privoščiti, da tako lahkomorsko upravlja z investicijami in meče denar skozi okno. Žal že imamo nekaj katedral v puščavi, ki iščejo neko dostojno namembnost, saj so bili zarne zapravlje-

ni milijoni evrov,« je oster Peterin, ki navaja primer konferenčnega središča.

Peterin sprašuje župana Romolija, ali imajo izjave predstavnikov Trgovinske zbornice, ki po njegovem mnenju ne upoštevajo gospodarske prihodnosti in razvoja mesta, trdno podlago: »Kakšne so lahko perspektive, če ni dialoga niti med glavnimi predstavniki oblasti? Razvoj je več desetletij slonel na tržišču, ki sta ga popolnoma zaznamovala meja in prostocarinska cona. Oba sodita v preteklost.« Gorica potrebuje novo smer, opozarja Peterin, že dolgo pa čaka na zamisel, ki lahko predstavlja jezik na tehnicni med agonijo in razvojem.

Slovenski sindikat stavka

Sindikat slovenske šole se pridružuje splošni stavki šolskega osebja, ki so jo v Italiji oklicali državni sindikati UIL-Scuola, CISL-Scuola, Flc-CGIL, Snals-Confsal, Gilda in Cobas in bo potekala v soboto, 24. novembra.

Peti zgodovinski rokovnik

V Palaci Strassoldo - Hotelu Entourage v Gorici bodo danes ob 18. uri predstavili peto izdajo zgodovinskega rokovnika za leto 2012 z naslovom »Agenda Storica di Gorizia«. Soustvarja ga skupina Goričanov, ki jih druži »velika ljubezen do lastnega mesta in zavest o potrebi, da se zavaruje goriška identiteta in tukajšnji kulturno-zgodovinski zgradbi.« V rokovniku, ki ga bodo delili brezplačno, je tudi kratek predgovor v slovenščini.

Predsednica Foruma mladih

Forum mladih goriške pokrajine ima novo predsednico: to je Elisa di Ilio, rojena leta 1988 in z bivališčem v Štarancanu, ki si prevzema nalogu, da bo vodila 35 včlanjenih združenj, posejanih po goriškem ozemlju.

Ballarin namesto Ziberne

Goriški odbornik za kulturo Rodolfo Ziberna ni več vršilec dolžnosti predsednika ezulskega združenja ANVGD; vodstvo, ki je izšlo iz goriškega kongresa, je na to mesto določilo Antonia Ballarina, ezula druge generacije, rojenega leta 1959 v ezulski četrti v Rimu.

Fotografije v galeriji Kosič

V galeriji Kosič v goriškem Raštelu (vhod skozi trgovino obutev) bo jutri ob 17. uri odprtje razstave fotografij Tullia Poiane z naslovom »Iz vojnih kapel v miroljubne simbole«; na ogled bo do 9. decembra ob delevnikih med 9. uro in 12.30 ter med 15.30 in 19.30.

LAKEROM ZDAJ GRE

LOS ANGELES - Košarkarji Los Angeles so ligi NBA s slavjem proti Brooklyn Nets s 95:90 prišli do pete zmage na šestih tekemah. Pri jezernikih je blestel Dwight Howard s 23 točkami, 15 skoki, štirimi blokadami in tremi podajami. Kobe Bryant je dosegel 25 točk. Očitno je prihod Mihaela D'Antonija (na sliki) na trenersko klop zdramil jezernike. Še naprej v letošnji sezoni blesti Carmelo Anthony (New Yorka), ki povprečno dosega 24,2 točke na tekmo. Andrea Bargnani je v zadnjem krogu dosegel za raptorse 22 toč.

sta pa je sledil še padec med pripravami v Argentini. Zaradi krvavitve in vnetja v predelu kolena so Feuza vnovič spregledi v bolnišnici v Bernu.

ŠVICA TUDI BREU FEUZA

LAKE LOUISE - Po upokojitvi legendarnega Didierja Cuchea je švicarski tabor ostal brez še enega specjalista za smuk in supervelesalom, 25-letnega Beata Feuza, ki bo zaradi ponavljajočih se težav z levim kolonom izpustil celotno novo sezono. Feuz je minulo sezono končal na drugem mestu v skupni razvrstitvi svetovnega pokala in v posebnem smukanškem seštevku. Švicarski zvezdnik je spomladi prestat operacijo na kolenu, avgus-

DOSEGEL 138 TOČK NA ENI SAMI KOŠARKARSKI TEKMI

MINNEAPOLIS - Na tekmi košarkarskega univerzitetnega prvenstva NCAA je košarkar Grinnell College Jack Taylor poskrbel za izjemen rekord. Njegova ekipa je s 179:104 premagala Faith Baptist Bible College, Taylor pa je tekmo končal pri neverjetnih 138 točkah in postavil strelski rekord v prvenstvu NCAA. Taylor je iz igre metal 108-krat in zadel 52 metov, zadel pa je tudi 27 metov za tri točke (skupaj 71 poizkusov) in sedem prostih metov v 36 minutah. Ob polčasu je dosegel 58 točk.

NOGOMET - Liga prvakov

Milan v osmini finala

SKUPINA A IZIDA 5. KROGA

Dinamo Kijev	-PSG	0:2	Porto	-Dinamo Zagreb	3:0	
Porto	5	4	1	0	9:2	13
Paris St.Germain	5	4	0	1	12:2	12
Dinamo Kijev	5	1	1	3	5:9	4
Dinamo Zagreb	5	0	0	5	0:13	0

PRIHODNI KROG (4. 12.) PSG - Porto, Dinamo Zagreb - Dinamo Kijev

SKUPINA B IZIDA 5. KROGA

Arsenal	-Montpellier	2:0	Schalke	-Olympiacos	1:0	
Schalke 04	5	3	2	0	9:5	11
Arsenal	5	3	1	1	9:6	10
Olympiacos	5	2	0	3	7:8	6
Montpellier	5	0	1	4	5:11	1

PRIHODNI KROG (4. 12.) Montpellier - Schalke, Olympiacos - Arsenal

SKUPINA C IZIDA 5. KROGA

Zenit	-Malaga	2:2	Anderlecht	-Milan	1:3	
Malaga	5	3	2	0	10:3	11
Milan	5	2	2	1	7:5	8
Anderlecht	5	1	1	3	2:7	4
Zenit	5	1	1	3	5:9	4

PRIHODNI KROG (4. 12.) Malaga - Anderlecht, Milan - Zenit

SKUPINA D IZIDA 5. KROGA

Ajax	-Borussia D.	1:4	Manchester City	-Real Madrid	1:1	
Borussia D.	5	3	2	0	10:5	9
Real Madrid	5	2	2	1	11:8	8
Ajax	5	1	1	3	7:12	4
Manchester City	5	0	3	2	7:10	3

PRIHODNI KROG (4. 12.) Borussia Dortmund - Manchester City, Real Madrid - Ajax

Anderlecht - Milan 1:3 (0:0)

Strelci: El Shaarawy v 47., Mexes v 71., De Sutter (A) v 78. in Pato v 91. min.

Anderlecht: Proto, Gillet, Kouyate, Nuytinck, Deschacht, Biglia, Kljestan, Bruno (od 66. Jakovenko), Praet (od 75. De Sutler), Jovanović (od 77. Canesin), Mbokani.

Milan: Abbiati, De Sciglio, Mexes (od 78. Zapata), Yedys, Constan (od 73. Emanuelson), Montolivo, de Jong, Nocerino, Boateng, Bojan (od 67. Pato), El Shaarawy

BRUSELJ - Po tekma 5. kroga nogometne lige prvakov je znanih že 13 udeležencev osmine finala. Po Malagi, Portu, Manchester Unitedu, Barceloni, Šahtarju Donjecku, Valenciji in Bayernu so si nadaljevanje tekmovanja nočoj zagotovili še Borussia Dortmund, Real Madrid, Milan, Schalke, Arsenal in Paris St. Germain. V Manchestru pa je Manciniev City igral neodločeno z madridskim Realom (1:1) in tako že ostal brez možnosti za osmino finala.

Med Anderlechtom in Milanom, tekmo so sodili Slovenci na čelu z Damirjem Skominom, so zmagali Italijani s 3:1. Rdeččrni je vodstvo v 47. minutni prigral vse bolj samozavestni Stephan El Shaarawy z zelo lepim golom. Njegov podvig je v 71. minuti »zasenčil« Philippe Mexes s »škarjicami« z roba kazenskega prostora. Hitro je unovčil izključitev Brana Nuytincka. Bil je to morad še lepši gol od toliko opevanega zadetka Zlatana Ibrahimovića prejšnjega tedna. Škoda, da se je Mexes takoj zatem poškodoval in ga je zamenjal Zapata. Tom De Sutter je v 78. minutu znižal na 1:2. Anderlechut je zadetek vili zaupanje, toda do preobrata ni prišlo in Alexandre Pato je v 90. minutih v protinapadu postavil piklo na Milanovi zmagi, spet mu je lepo podal novi zvezdnik italijanskega nogometa El Shaarawy, ki se - za razliko od mnogih njegovih vrstnikov - zdi tudi zelo resen fant.

Kljub temu, da je Milan igral v prvem polčasu brezbarvno, je njegova zmaga zaslužena, saj je v drugem polčasu pokazal več.

Philippe Mexes je dosegel pravi evrogol

ANSA

Nešportna poteza se mu ne bo obrestovala

NYON - Evropska nogometna zveza (Uefa) je začela disciplinski postopek proti napadalcu Šahtarja iz Donecka Luizu Adrijanu zaradi kršitve kodeksa obnašanja. Na torkovi tekmi lige prvakov na Danskem proti Nordsjællandu je sodnik ustavil igro zaradi poškodbe enega domačih igralcev. Šahtarjev nogometna Willian je žogo nato hotel vrniti domači ekipi, natančneje domačemu vratarju. Toda Luiz Adriano je kljub temu, da so domači branilci - preprečeni, da bo v duhu »fair-playa« žogo dejansko prepustil vratarju -, obstali, stekel za žogo, preigral vratarja in zabil gol za 1:1. »Pogledal sem na svoj kapetanski trak in tam nekaj piše o spoštovanju. Moram reči, da tega nismo videli prav veliko. Mislim smo, da nam bodo »podarili« en gol. Pol njihove ekipe je tudi tako razmišljalo, pol pa ne,« je povedal kapetan Nordsjællanda Nicolai Stokholm.

EVROPSKA LIGA - Drevi Maribor v Atenah po prve točke v gosteh, Udinešej v Anžiju že grozi izpad

MARIBOR - Nogometni Mariborci se bodo danes ob 19. uri v Ateneh v petem krogu skupinskega dela evropske lige pomernili s Panathinaikosom. Na prvi tekmi v mariborskem Ljudskem vrtu so bili Mariborčani boljši z visokih 3:0, tudi tokrat četa Darka Milaniča na polotok Atiko potuje z željo po zmagi oziroma vsaj prvh točkah na gostovanjih. Panathinaikos je bil doslej zgolj bleda senca vrhunskega grškega prvoligaša, a nedavno zamenjava na trenerskem mestu, Jesualda Ferreira je zamenjal Juan Ramon Rocha, je moštvo spet dala nov zagon.

Danes: 18.00 Rubin Kazan - Inter, Anži - Udineš; 19.00 Panathinaikos - Maribor, Lazio - Tottenham, 21.05 AIK - Napoli

Udineš bo pri Anžiju gostoval že ob 18. uri. Če izgubi in Liverpool premaga švicarski Young Boys so Videmčani že izločeni. Na boljšem so druga italijanska moštva. Lazio že napreduje v naslednjem fazo, če doma premaga Tottenham, Napoliju pa to lahko uspe, če na Švedskem premaga Aik, Eindhoven pa ne premaga Njeopetrovsk. Inter si je že zagotovil preboj v naslednjem fazo, zato bodo v Kazanu danes igrali mnogi rezervni igralci.

Danes: 18.00 Rubin Kazan - Inter, Anži - Udineš; 19.00 Panathinaikos - Maribor, Lazio - Tottenham, 21.05 AIK - Napoli

CHELSEA Abramovič odstavil Di Mattea

LONDON - Angleški nogometni prvoligaš Chelsea, aktualni zmagovalec lige prvakov, je dan po porazu proti Juventusu prekinil sodelovanje s trenerjem Roberto Di Matteom in ga bo do konca sezone zamenjal španski strokovnjak Rafale Benitez. Di Matteo je na klop Chelsea sedel marca, ko je zamenjal Andrea Villas-Boasa. Klub je popeljal do zgodovinskega zmagovalstva v ligi prvakov, dobro pa je začel tudi letosnjega sezone. V angleški premier league je Chelsea dolgo časa vodil, po nekaj slabših rezultatih pa je zdaj zdrsnil na tretje mesto. V ligi prvakov se je po porazu proti Juventusu znašel v sile težkem položaju in se morebiti sploh ne bo prebil v izločilne boje najimednje. Misli na to, da nam bodo »podarili« en gol. Pol njihove ekipe je tudi tako razmišljalo, pol pa ne,« je povedal kapetan Nordsjællanda Nicolai Stokholm.

Poleti je premožni predsednik Roman Abramovič vložil 90 milijonov evrov sredstev za okrepitev moštva. Prišli so Eden Hazard, Oscar, Victor Moses in Marko Marin. Vlogo Didiera Drogbjaja, bi bil moral prevzeti Španec Fernando Torres, za katerega je Abramovič svojcas odstrelil 50 milijonov evrov, toda Torres tudi letos ne igra dobro. V 12 prvenstvenih tekma je dosegel le štiri zadetke.

Di Matteo je vodil Chelsea na 42 tekma. Razen Carla Ancelottija in Joseja Mourinha ni Abramovičevi dobrni nihče zdrzel na klop tega moštva več kot eno leto.

ACH Volley gladko zmagal tudi v Genu

GENT - Odbojkari ACH Volleyja so v tekmi 4. kroga lige prvakov v Gentu premagali Euphony Asse Lennik s 3:0 (14, 19, 17). Z enakim izidom so prejšnji tedeni zmagali tudi v Ljubljani.

»V povratnem dvoboju boste videli povsem drugačen Lennik,« je bil po gladkem porazu v Ljubljani optimistično razpoložen slovenski reprezentant pri belgijski ekipi Miha Plot, a njegov optimizem, ki ga je pokazal že pred prvo tekmo v Stožicah, je bil brez prave podlage. Ljubljanci, ki so prav tako pričakovali boljšo predstavo tekmecev, so bili tudi v povratni tekmi vsaj za razred boljši in to prav v vseh elementih. Najvažnejše pa je bilo, da so varovanci Luke Slabeta spet odlično servirali (11 avos), praktično prav vsi. Belgijci - na tekmi niso nisi enkrat vodili - so imeli ogromno težav s sprejemom, tako da so težko organizirali svoje napade, ki so jih gosti z lahkoto branili, bodisi z obrambo v polju bodisi z blokom ob mreži.

POKAL CEV - Odbojkari Calcita Volleyballa se poslavljajo od pokala Cev. Po zmagi 3:2 na prvi tekmi osmine finala v Ljubljani so na povratni tekmi proti koroški Posojilnici Dob v Pliberku izgubili z 0:3 (-18, -12, -15). Tako je o napredovanju odločil zlati niz, v katerem so bili avstrijski podprvaki boljši s 15:9. V treh letošnjih tekma, eni prijateljski, eni v srednjeevropski ligi in v prvi tekmi osmine finala pokala Cev so bili odbojkari Calcita Volleyballa vedno boljši od Dobljanov.

NAŠ ŠPORTNIK BO 27. DECEMBRA NA PROSEKU

Letošnja tradicionalna prireditev Naš športnik, na kateri primorske medijske hiše nagrajujejo najboljše slovenske športnike z obema stranoma nekdanje državne meje, bo v četrtek, 27. decembra v Kulturnem domu na Proseku. Na njej bomo nagrado za najboljše v sončnem letu 2012 podelili trem športnikom, trem športnicam in trem moštvm, skupno torej devet nagradcev na vsaki strani. Tudi letos bo zagotovljen radijski prenos Radia Trst A in Radia Koper.

TRENER POHVALIL RIDOLFIJEVO RIM - Italijanska ženska državna namiznoteniška reprezentanca, za katero igra tudi Nabrežinka Lisa Ridolfi, je v Donetsku, na kvalifikacijski tekmi za nastop na ekipnem EP, s 3:0 izgubila proti Ukrajini. Obe reprezentanci sta nastopili brez svojih prvi nosilk, za Italijo je to Nikoleta Stefanova, Debora Vivarelli, Lisa in Giorgia Piccolin so se hrbri borile. Trenerka Andreja Ojstršek je za borbenost in dobro igro izpostavila nastop Lise, piše na spletni strani zvezne FITET. Proti Ganni Gaponovi (127. igralki na svetu) je Lisa izgubila z 11:8, 11:5, 11:9.

MLADI PLEZALCI RASTEJO

Pri Alpinističnem odseku SPDT se že začela šola plezanja za osnovnošolske otroke. Prvega srečanja se je udeležilo pet otrok, ki so se takoj spoprijeli z bazoviško umetno steno in zagrizeno preplezali zastavljene smeri. V sklopu tečaja se bodo poleg plezalnih prvin učili tudi vrvne tehnike, varovanja ter ostalih večin za varno plezanje v naravi. Naslednje srečanje bo jutri, ob 17.30, v športnem centru Zarja v Bazovici.

NOGOMET - Zaostala tekma promocijske lige

Vesna v končnici zasluženo izenačila z igralcem manj

Tricesimo - Vesna 1:1 (1:0)

Strelec za Vesno: Martini (11-m) v 88. minut.

Vesna: Carli, G. Kerpan, Degrassi, A. Kerpan, Avdić, Pin, Dragosavljević, Carrese Cano, Spindelli (od 70. Martini), Rossone (od 55. Furlan).

S sinčnje zaostale tekme v Tržiču se vraca Vesna z mešanico občutkov. S ponosom, da je drugo si lo prvenstva potisnila v kot, z jezo, da ni celo zmagała in da jo je sodnik oškodoval.

Pojdimo po vrsti. V prvem polčasu kriško moštvo ni igralo najboljše. Igru sta razvili le dve najstrožji kazni v korist Tricesima. Po prvi, tekla je 10. minuta, so gostitelji povedli, vdrugč (v 20. minutu) pa je vratar Vesne Carli lepo odbil nasprotnikov strel z bele toček. Vesna si je priigrala eno samo priložnost, a se Avdiću strel ni posrečil.

Popolnoma drugačen obraz je Vesna pokazala v drugem polčasu. To je bilo doslej najboljših 45 minut moštva v letošnji sezoni. Zagospodarili so na igrišču in si Tricesimo povsem podredili. Priložnosti je bilo veliko. Degrassijev strel z glavo je vratar gostiteljev ubranil, Avdić pa je prav tako z glavo poslal žogo mimo vrat. Sledila je epizoda, ki bi lahko pokvarila vse. Nasprotnikov branilec se je v kazenskem prostoru dotaknil žoge z roko, a sodnik tegata ni opazil, Degrassi je protestiral in sodnik mu je pokazal drugi rumeni karton ter ga izključil. Kljub igralcu manj je Vesna še naprej bila v premoči (priložnosti sta imela Avdić in Cano), pokazala je odlično telesno pripravljenost. V izdihljajih tekme je branilec Tricesima podrl Cana, sodnik tokrat prekrška ni mogel spregledati (ni pa izključil branilca, kot bi moral, a mu je le pokazal rumeni kar-

ton), Jar Martini pa enajstmetrovke ni zgrešil.

Vrstni red: Muggia 30, Tricesimo 27, Pro Fagagna 25, OL3 22, Terzo 21, Capriacco in Juventina 17, Zaule Rabuiese in Vesna 15, Romans Medea, Valnatisone in Trieste Calcio 11, Isonzo 10, Reanese 9, Ponziana 3, Buttrio 2.

MALI NOGOMET - Goričan Simon Assi o vse bolj priljubljenem športu

»Leno« žogo božaš s podplati

Simon Assi je pred štirimi leti opustil aktivno igranje malega nogometnika (zadnja leta se vse bolj uveljavlja uporaba termina futsal). Od igrišč se je oddalil zaradi službenih obveznosti, ki so mu preprečile, da bi še naprej vsaj štirikrat tedensko zahajal v telovadnicu. Vse dokler ni obesil copat na klin, je 30-letni Goričan branil barve Torriane iz Gradišča, enega izmed ne ravno številnih deželnih klubov, ki se ukvarjajo tudi z malim nogometom. Assi je bil kot mladinec vpoklican v deželno reprezentanco, na članski ravni pa je nastopil najvišje v C-ligi. Ravno v nedeljo se je na Tajskej končalo svetovno prvenstvo v futsalu, ki je ravno tako pod okriljem nogometne zveze Fifa. V Bangkoku si je finalni obračun ogledal tudi predsednik Blatter. Kot pred štirimi leti sta se za naslov pomerili Španija in Brazilija, ponovil pa se je tudi rezultat iz pred štirih let, ko so pokal dvignili južnoameričani. Zmagovalni oder so dopolnili Italijani, ki so v finalu z dočakom gladkim 3:0 odpravili presenečenje prvenstva Kolumbijo. Assi finalnih tekem ni gledal, a nam je vseeno rad odgovoril na nekaj vprašanj na malom nogometu: »Odkar sem opustil aktivno igranje manj spremjam dogajanje. Gotovo ljubezen do tega športa ostaja in občasno še igrám s prijatelji. Pred leti sem izbral mali no-

gomet, ker kot nogometničar gotovo ni bila moja glavna značilnost vzdržljivost. Sem pa vedno imel dobro tehniko, kar je v malem nogometu izrednega pomena. Nekako bi lahko zatrdili, da je bilo zame 100 metrov dolgo igrišče...predolgo. Začel sem, tako kot skoraj vsi, z nogometom. Bil sem tehnično dobro podkovan, a nisem preveč tekel, tako sem se nekega dne preizkusil z ekipo malega nogometnika kluba Torriana iz Gradišča. Všeč mi je bilo, tako da sem nadaljeval. Moram priznati, da sem imel na začetku precej težav, saj se po igrišču drugače pomikaš, uporabljaš drugačen tip tehnik in tudi s taktičnega vidika so razlike precejšnje. Da ne govorimo o žogi, ki je manjša in iz drugačnega materiala, da se manj odobja. S tehničnega vidika igras skoraj izključno s podplati, saj je ta glavni način zaustavljanja žoge, ki ga pri nogometu skoraj nikoli ne uporabiš. Po prvem težavnem letu sem se kar izkazal, tako da so me tudi vpoklicali v deželno reprezentanco, s katero smo

Simon Assi

odšli igrati na turnir v Perugio.

Razlike med malim nogometom in nogometom so torej precejšnje.

»So velike. Mimo velikosti igrišča, ki je pri malem nogometu dolgo približno 40x20 metrov, in žoge na rejene iz materiala, ki omejuje poskovanje, so različna tudi pravila igre. Igra je dosti bolj hitra in dinamična. Nikoli ne miruješ, stalno prehajaš iz obrambe v napad in obratno in igralci se na igrišču stalno vrstijo. Imas tudi veliko manj časa za razmi-

šjanje. Žoge se moraš čim prej znebiti, saj je nasprotnik vedno v tvoji neposredni bližini. Ob tem igraš dva polčasa po dvajset minut, a se čas ustavi vsakič, ko je igra ustavljena. Trenerji imajo na razpolago tudi minutno prekinitev. Po petih prekrških v polčasu ima nasprotnik na razpolago prosti strel, ki je res prost, saj vratar ne sme postaviti pred sabo živega zidu.«

Katero pravilo bi lahko z malo prenesli tudi na veliko igrišče?

»Po mojem mnenju bi bil time-out prava revolucija. Minuta odmorja lahko nameče povsem spremeni potek srečanja. V tisti minutu lahko trener znova organizira svojo ekipo. Mislim, da bi to lahko koristilo tudi nogometnim ekipam.«

Bi sam svetoval igranje malega nogometna?« Nedvonomo. Mislim,

da bi bilo zelo koristno zlasti pri otrocih oziroma tistim, ki morajo piliti tehniko. Ni boljšega načina za izboljšanje tehnik in tudi za hitro odločanje. Moraš že vnaprej vedeti, kaj boš z žogo, ki ti jo soigralec poda. V Braziliji in Španiji je veliko nogometarjev, ki so kot otroci igrali malo nogomet in so nato prešli na nogomet, medtem ko je tu v Italiji proces obraten. Običajno se za mali nogomet opredeliš, potem ko si že več let igral nogomet. (I.F.)

PLANINSKI SVET

Spominski pohod na Volnik

Popoldansko, pretežno sončno vreme je v soboto privabilo številne planince na tradicionalni novembarski pohod na Volnik, ki ga že vrsto let prireja SPDT v počastitev spomina na Marija Milica, dolgoletnega, planinskega idejalja in vrednotam predanega planinca in odbornika. Iz Zagradca so se pohodniki napotili po gozdni poti in se po polurni hoji zbrali ob spominskem obeležju na vrhu Volnika. Izrečenih je bilo nekaj priložnostnih besed v spomin na nepozabnega Maria in na njegovo neštebino delo za planinsko stvar ter ga počastili z minutnim molkom. Prisotni, med katerimi so bili tudi Marievi načrti sorodniki, so na obeležje položili cvetje in se nekaj časa zadržali na razglednem Volniku. Zapihal pa je hladen veter, zato so se pohodniki začeli vračati

in se v Zagradcu, sicer nekoliko premraženi, a zadovoljni po opravljenem poznojesenskem pohodu, razšli. (lab)

Planinski koledar 2013

Stenski koledar SPDG za leto 2013 lahko nabavite ob uradnih urah, vsak četrtek med 19. in 20. uro na sedežu društva, Verdijev Korzo 51/int. Ob tej priložnosti člani lahko tudi že povravljajo članarino ali poskrbjajo za predpis v tečaj alpskega smučanja, ki se bo do predvidoma pričeli sredi januarja.

Dobri nastopi slovenskih lokostrelcev na Opčinah

Lokostrelci Zarje (na sliki) so se pod vodstvom trenerja Stojana Rasenija na Opčinah udeležili dvoranske tekme društva Arcieri ASCAT. Emil Zubalčić je med naraščajniki zasedel 2. mesto v olimpijskem loku, Ajlin Visentin pa je v golem loku zmagala med naraščajnicami. Po dolgem premoru sta se vrnila na tekmovalno linijo tudi Damijan Gregori, 3. med člani compound lok in Katja Rasen, 4. med članicami v olimpijskem loku. Zelo dobro so se odrezali tudi lokostrelci društva ASCAT, ki jih vodi trener Moreno Granzotto. Marko Krizmančić je zasedel najvišjo stopničko med člani olimpijskega loka z osebnim rekordom na razdalji 25 metrov, Karen Hervat je zmagala med deklicami, Gaja Krizmančić pa je bila 3. med najmlajšimi. Za tržičski klub Monfalcone je bil Alessandro Zudek 6. med člani olimpijskega loka. Skupno je nastopilo okrog 100 lokostrelcev iz naše dežele, nekaj jih je bilo tudi iz Veneta in Slovenije. Posebnost tekmovanje je bila v tem, da so streljali z razdalje 25 metrov.

Utrinki s potepa po ameriških mestih

Bojan
Brezigar

WASHINGTON

Če to niso tvoje korenine, jih očitno gledaš z drugačnimi očmi

Pravijo, da prihodnosti ni vreden, kdor ne ceni svoje preteklosti. To je stavek, ki ga pogosto slišimo tudi pri nas, uporabljamo pa ga v raznih kombinacijah; niso vse zares posrečene, še manj primerne.

Vendar se ponekod tega načela zelo strogo držijo. Zanimivo, kdor se ne more ponašati s slavno zgodovino, z večtisočletno tradicijo kot Perzijci ali Egipčani, ali vsaj z dvatisočletno, kot glavnina evropskih držav, se zadovoljuje s tistim, kar obstaja, to pa vrednoti še veliko bolj.

Washington je živ primer tega vrednotenja. Zeleni Mall namreč obdajajo velike palače, v katerih so muzeji. Ustanova Smithsonian je namreč ena največjih muzejskih institucij na svetu; gre za javno ustanovo, ki jo je ustavil kongres leta 1846 in upravlja 19 muzejev in 9 raziskovalnih središč, v mreži te institucije pa deluje še 168 muzejev. Stevilo obiskovalcev dosega 30 milijonov letno, kar je tudi svojevrsten rekord. Glavnina teh muzejev je v Washingtonu; za ogled potrebuješ več dni, za bežen in površen ogled vsaj najpo-membnejših najmanj dva dni.

Sam sem se odločil za drugo varianto, predvsem zaradi pomanjkanja časa. V svoj program sem vključil tri muzeje institucije Smithsonian in enega zasebnega, vendar posebnega.

In sedaj bom pisal o muzejih? Res, samo bežno, čeprav je to veliko težja naloga od podrobnih zapisov. V nekaj stavkih bom odpravil ogromen muzej letalstva in vesolja, enega največjih. Tu je na ogled prerez zgodovine letalstva, veliko zalo poučnega, šolskega gradiva o tehniki letalstva vse od časa, ko se je človek prvič lotil tekmovalja s pticami, pa do današnjih dni. Tu so seveda tudi ameriški pohodi na Luno, tudi luni-ni kamni, strogo zaščiteni pod steklom, pa vrsta panojev o poletih »shuttle«. Ni pa v muzeju velikih letal in tudi ne ve-solske ladje. Vse te je na ogled precej daleč izven mesta, na enem starejših washingtonskih letališč. Vse je sicer organizirano, poseben avtobus te od-pelje tja in pripelje nazaj, vendar za to potrebuješ čas.

Potem je tu Muzej ameriških In-diancev. Dokaj nova pridobitev, mo-derna zgradba, nedaleč od belega poslopja ameriškega kongresa. Američani so se pozno spomnili na nekdanje prebivalce svoje celine in jim nameni-li ta muzej šele v tretjem tisočletju, očitno iz sramu zaradi pokolov, s katerimi so pridobivali zemljo na novi celini in dosledno uničevali domorodne prebi-valce. Ta muzej je na pogled zelo lep,

v notranjosti pa dokaj prazen. Veliki pa-naji razlagajo življenje posameznih domorodnih narodov, pri čemer pa se ne omejujejo na ozemlje sedanjih ZDA, ampak segajo veliko širše, kot v neka-koo opravičilo, da je bila genocidna poli-tika splošno pojav. Veliko predmetov pa ni, pravega bogastva, resničnih ostankov je zelo malo, če pomislimo, da gre za ljudstva, ki so poseljevala vso ameriško celino. Zveni kot nekakšna sa-moobsodba, tudi zato, ker so eksponati, med temi trije kanuji v avli muzeja, vi-deti kot ponaredki, reproducije, ne pa kot izvirni zgodovinski predmeti.

Je pa zato veliko manj ponaredkov v velikem muzeju ameriške zgo-dovine, ki prikazuje predvsem tehnološki napredek. Tukaj je res vsa, pri-kazan je industrijski razvoj, prevozi (od prvih lokomotiv do sodobnih hitrih vlakov, pa še avtomobil, kmetijski stroji, tovornjaki in drugo), gospod-injski stroji, skratka modernizacija, ki so jo Združeno državo Amerike uvaja-le doma in izvažale po svetu. Veliko prostora je namenjenih znanosti in ra-ziskovalnim dejavnostim, veliko tudi energetiki. Pa seveda ni mogla izosta-ti kultura: glasba, film in še marsikaj. Skratka, tu je prerez razvoja življenja v Ameriki, vsekakor zanimiv in vreden pozornosti, morda nekoliko počas-nejšega ogleda, vendar čas vedno pri-tiska. Smithsonian pa svoje muzeje od-pira ob 10. Uri, zapira pa nob 17.30. Če vimes porabiš slabu uro za počitek in

malico, vse skupaj ni veliko in v nem same dnevni si ne moreš natančno ogledati niti dveh muzejev. No, da ne po-zabim,. Tu je še gossip: originalne oble-ke, ki so jih nekatere ameriške prve dame nosile ob inauguraciji predsednikov, vključno zobleko, ki jo je nosila Jac-queline Kennedy.

Smithsonianovi muzeji so brez-plačni. Pač pa je treba vstopnino pla-čati za enega novejših muzejev, ki ni prav na Mallu, ampak na vzporedni ulici med Mallom in reko Potomac. Tio je muzej holokavsta, zelo zanimiv, z ne-katerimi grozljivimi prikazi, tako grozljivimi posnetki iz koncentracijskih taborišč, da so obdani z visoko ograjo, prekrito z deskami, da jih otroci ne mo-rejo gledati. Posebej za otroke pa je v pritičju zgodba o judovski družini, ki je udobno živel na mestu in jo je nato doletela tragedija, ki so jo preživili Ju-di v Hitlerjevi Nemčiji. Najprej selitev v geto, odpoved vsemu udobju, prepo-ved obiskovanja šole in nato koncen-tracijsko taborišče, vse osredotočeno na usodo, ki je doletela otroke te družine.

Prav na koncu ogleda je seznam vseh koncentracijskih taborišč, z na-vedbo, kdo jih je osvobodil. Med temi je tržaška Rizarna, zraven na navedba, da so jo osvobodili italijanski in jugo-slovanski partizani. Politično korektna definicija, če pomislimo na ameriški zorni kot, zgodovinarji pa naj se iz-rečejo, ali je ta korektnost tudi zgo-dovinska.

No, to je na kratko opis nekaterih muzejev. Potem je tu že muzej afro-ameriškega prebivalstva, pa muzej ameriške umetnosti in še nekaj drugih; med temi tudi botanični vrt v strogem sre-dišču Washingtona. Tu dobi človek de-janski prerez države, ki jo obiskuje; po-nekod tudi kritičen, čeprav bo kritične poante našel samo z veliko pozornos-tjo, kajti Američani znajo svoje negati-vne plati dobro prikriti.

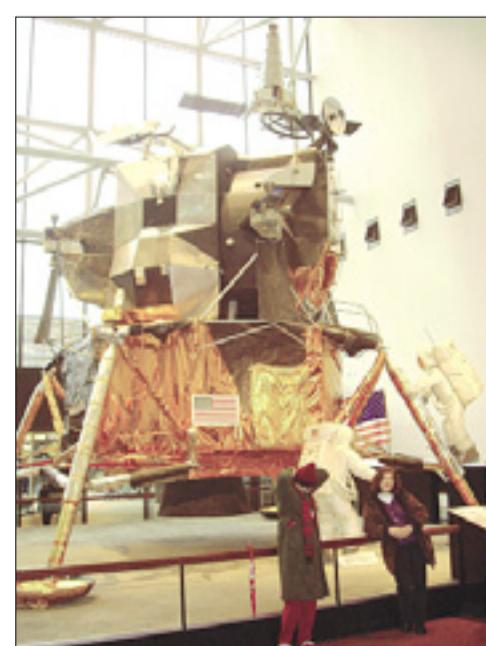
To je torej Mall, z velikim ribni-kom in belim obeliskom na sredini. Na obelisk, odkoder je res čudovit razgled, se lahko povzpneš, seveda brezplačno, ampak z vstopnico, ki jo prejmeš na po-sebnem kiosku, karti število mest je omejeno. Na koncu pa je kongres, ve-liko bela neoklasična palača, ki s svojo impozantnostjo kraljuje nad parkom. Tudi tu so obiski dovoljeni, tudi tu brezplačni, ampak število je omejeno. Pravijo, da je v sezoni tu vrsta že ob zo-ri, kajti vsakdo lahko dvigne največ dve vstopnici. Ob uri, ki je navedena na vstopnici, te pospremijo v palačo, vsa-ke pol ure največ 50 obiskovalcev (po-mislite, kako malo je to za državo, ki šteje več kot 200 milijonov ljudi). Se-veda po natančnem pregledu in od-vzemtu vsega, kar bi lahko bilo sumljivo: predvsem tekočine, pa tudi bombonov in žvečilnega gumija.

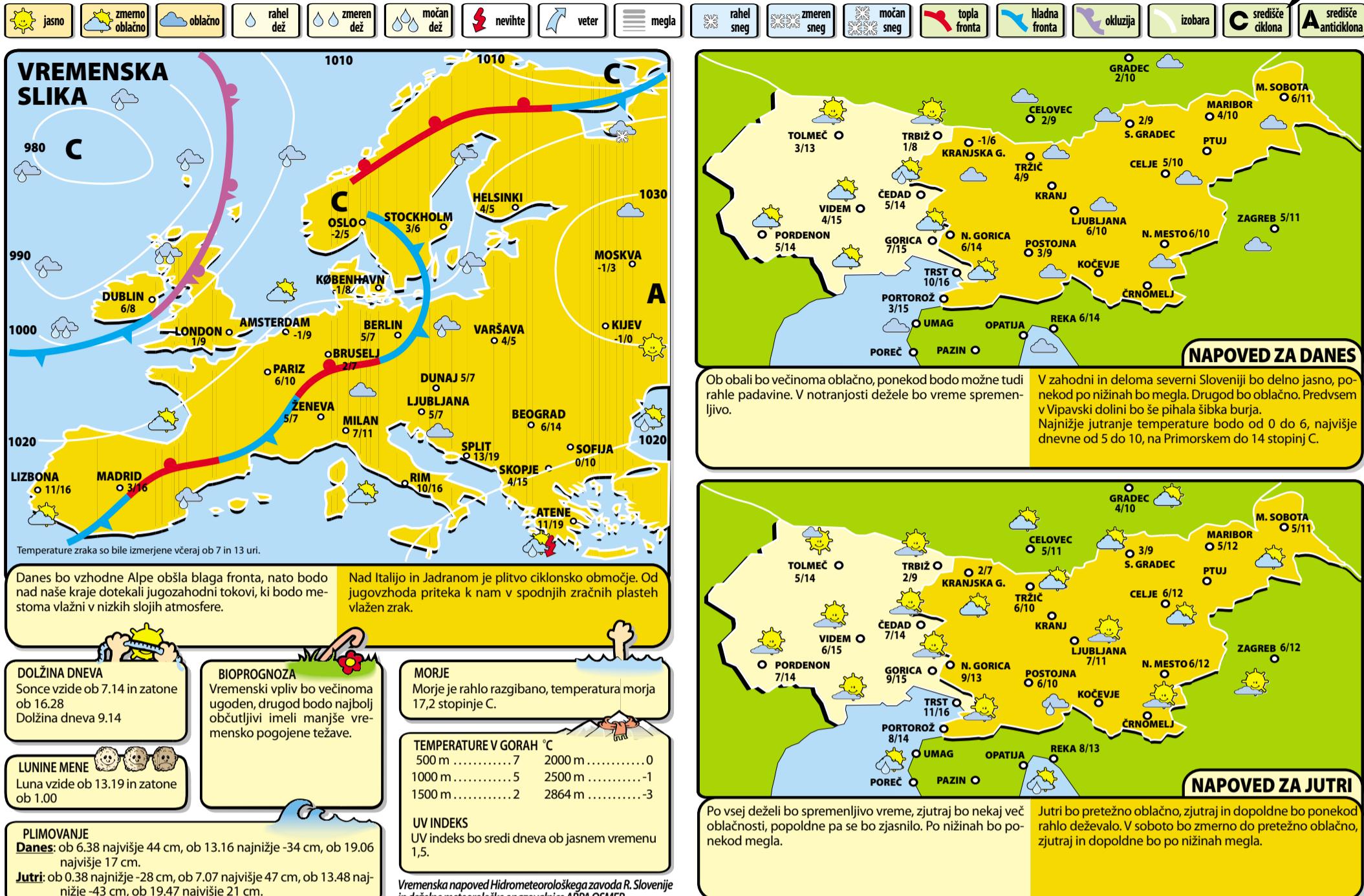
In potem vstopiš. Temu kraju pravijo tempelj demokracije in res se v notranjosti premikaš spoštljivo in po-časi, pod strogimi očmi spremjevalcev.

Na slikah; pod naslovom palača kongresa v Washingtonu; spodaj od leve prikaz izkrcanja na Luni, eden prvih traktorjev, Mall z obeliskom in kip Martina Luthra Kinga v kongresu

Zadrži ser predvsem v avli pod kupo-lo, ki jo obdajajo kipi pomembnih Američanov. Tu so velike slike, ki pri-kazujejo ključne trenutke ameriške zgo-dovine, med njimi pa kipi »očetov domovine«, znanih predsednikov. Vsi so izklesani v belem marmorju, izstopa pa kip Martina Luthra Kinga v črnem marmorju. Priznanje njegovemu delu za uveljavljanje človekovih pravic v državi; v kričečem nasprotju z eno izmed slik, krstom indijanske princese Poca-hontas, simbolnim dejanjem nadvlade belcev, ki so zasedli to celino. Gospod, ki nas spremlja, nam ta dogodek razla-ga kot veliko zmago civilizacije. Morda res, gledam ostale udeležence naključno sestavljeni skupine petdeseterice obi-skovalcev, ki so jim pripadle vstopnice, in vsi so vzhici na to zmago civiliza-cije. Sam imam kar nekaj pomislekov; pa ne zaradi vere kot take, ampak zaradi sredstev, ki jih je krščanstvo uporablja-lo pri zasedanju novih dežel. Ampak to je druga zgodba, ki je v Washingtonu praktično nezaznavna, pa tudi drugod v Ameriki zanje ni nobenega posluha. Če to niso tvoje korenine, jih očitno gle-daš z drugačnimi očmi.

(Konec)

DACIA - Romuni se ne odrekajo enostavnemu, a praktičnemu videzu

Dokker rojen za slabe ceste

Na razpolago potniška in van različica - Opremljen je z zanesljivimi motorji iz Renaultove palete

Romunska Dacia je pred kratkim predstavila nov model v svoji prodajni ponudbi. Gre za dve različici modela dokker (potniška in van), namenjenim ljudem, ki želijo vozilo z večjo funkcionalnostjo in ugodno ceno. Dacia dokker se ne ponaša s kakšnim velikim fantazijskim skokom pri obliskovanju. Ostaja zvesta svojemu še kar posrečenemu videzu. Avtomobil zgleda všečno in ne več »romunsko«. Obe različici dacie dokker sta si po velikosti enaki, saj dosega 4,36 metra dolžine, 1,81 višine in 1,75 metra širine. Pri potniški različici je, poleg sedežev za 5 oseb, na voljo še 800 litrov prtljažnega prostora, serijsko pa bo dokker opremljen z dvojnimi drsnimi vrti.

Zelo dolga medosna razdalja 281cm napoveduje prostornost potniške kabine, hkrati pa tudi sorodnost z dacio lodgy, s katero si dokker deli podvozje – le s to razliko, da je dokker v zadnjem delu 13,5 cm krajši kot lodgy. Prostora je dovolj takoj na prednjih kot na zadnjih sedežih, ki so seveda tudi preklopljivi. Notranjost je preprosta, zelo enostavna in na sploh prilagodljiva. Odlagalnih površin v različnih predelov je dovolj – v potniški različici obsegajo preko 44 litrov skupnega volumena. Na sredinski konzoli bodo kupci naročili tudi multimedijski sistem, zaslonom na dotik, katerega diagonala meri 18 cm.

V ovinkih se dacia dokker kar lepo nagiba, a to ne vpliva na lego na cesti, drsenje v ovinkih pa preprečuje sistem ECS. Dokker se odlično obnesе na slabih cestah, saj prav zaradi mehkobe in dolgih gibov podvozja odlično blaži zelo kratke – tudi zaporedne – udarce.

Dacia dokker ima zanesljive motorje iz Renaultove palete. Nov je bencinski 1,2-litrski TCe, s 115 konjskimi močmi in turbinskim polnjencem. Ta bo dopolnil bencinski ponudbo, v kateri je bil do sedaj 1,6-litrski MPI, s 85 konjskimi močmi. Dizelski agregat bo že znani 1,5-litrski dCi, v dveh različicah, ki bosta ponudili 75 ali 90 konjskih moči, ob zmerni porabi 4,5 litra na 100 prevoženih kilometrov.

VARNOST - Pri nas je zakon začel veljati lani

Na cesto le z zimsko opremo

V to sodijo zimske gume ali verige v prtljažniku - Gume morajo imeti oznako M+S ali pa narisano snežinko

Od 15. novembra moramo imeti tako pri nas kot v večini evropskih držav na avtu zimske gume ali vsaj verige v prtljažniku. V nekaterih državah, kot na primer v Sloveniji, je treba imeti v avtu zimsko opremo. Zimske gume so seveda najboljša rešitev, a se jih je mogoče izogniti in tudi v zimskem času uporabljati tudi letne pnevmatike z minimalno globino profila 3 milimetre in snežnimi verigami v prtljažniku, a je slednja možnost primerna le za tista območja države, kjer običajno ne sneži. Mnogi vozniki zimske gume uporabljajo izključno zaradi tega, ker se tako izognje kaznim, ki v nasprotu primeru prežije nanje, a je takšno dojemanje celotne zadeve dokaj kratkovidno. Mnoga neodvisna testiranja so že neštetokrat dokazala, da zimske pnevmatike omo-

gočajo varnejšo vožnjo v omenjenih razmerah in so zato potreben in legitimen pripomoček, ki zvišuje raven varnosti.

Na splošno velja, da proizvajalci avtoplaščev zimske priporočajo, ko temperatura zraka pada pod 7 stopinj Celzija. Kazen v primeru, ko vaš avtomobil ni opremljen v skladu z zakonom znotraj omenjenega časovnega intervala in vas ustavijo policisti, je še kar slana, v primeru oviranja prometa zaradi nezmožnosti vožnje naprej pa je še bolj draga. To se voznikom z letnimi pnevmatikami v zimskem obdobju rado primeri, saj imajo slednje povsem drugačno zmes kot zimske in zato na hladnem zraku postanejo trše, s tem pa izgubljajo prožnost in možnost ustrezne oprijemljivosti s cestičem. Posebej nevarne so na poledeneli cesti, kjer se ob-

našajo kot kos trde plastike, v takem primeru pa je nevarna tudi pot v klanec, ki se lahko konča z nekontroliranim drsenjem po pobočju navzdol.

Vsem dobro poznavca oznaka M + S pomeni, da gre za različico gum za Mud in Snow (blato in sneg). Nekatere gume imajo dodano tudi snežinko, ki označuje gume, ki izpoljujejo posebne kriterije glede ravni oprijema, zavorne poti in vodljivosti v zimskih razmerah. Kupujte le gume, katerih dimenzija je določena v homologaciji vozila, saj imate lahko zaradi neustreznih dimenzij tehnične ali zakonske težave (s policijo). Najpomembnejši nasvet pri vožnji na sploški podlagi je, izogibajte se sunkovitemu obračanju volana, saj takšno početje hitro vodi v zdrs na cestiču.